
ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Základnej školy Jánosa Endrődyho s vyučovacím jazykom
maďarským

491 Mužla

Az Endrődy János Alapiskola

491 Muzsla

ISKOLAPROGRAMJA

*„Kultúrát nem lehet örökölni.
Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog,
ha minden nemzedék újra meg újra
meg nem szerzi magának.“*

Kodály Zoltán

Názov programu – A program neve:

MOŽNOSŤ – LEHETŐSÉG

Prostriedky ľudovej tradície, ako možnosť využitia
v pedagogickej práci

„Poznávanie, porozumenie, prežitie“

A néphagyomány eszköztára, mint lehetőség
a pedagógiai munkában

„Megismerés, megértés, megélés“

Školský vzdelávací program

Pre 1. stupeň ZŠ	Pre 2.stupeň ZŠ
Vzdelávací program	Vzdelávací program
Stupeň vzdelania ISCED 1	Stupeň vzdelania ISCED 2
Dĺžka štúdia štyri roky	Dĺžka štúdia päť rokov
Vyučovací jazyk: maďarský	Vyučovací jazyk: maďarský
Študijná forma – denná	Študijná forma – denná
Druh školy: štátna	Druh školy: štátna

Predkladateľ:

Názov: Základná škola Jánosa Endrődyho – Endrődy János Alapiskola č. 491
Mužla – Muzsla

Adresa:	943 52, Mužla 491
IČO:	37864092
Riaditeľ školy:	Ing. Árpád Ölveczky
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP	Ing. Árpád Ölveczky
Kontakty telefón:	036/758 31 04 ,
e-mail:	muzlaze@gmail.com

Rada školy

Rada školy ŠkVP	schvaľuje	neschvaľuje
ŠkVP		

Predseda:	Zoltán Hornyák

Podpis:	.....

Zriaďovateľ:

Názov:	Obec Mužla
Starosta obce:	Ing. Iván Farkas
Adresa:	943 52 Mužla 711
Kontakt telefón:	036/758 31 11

Platnosť od: 1. 09.2020

Ing. Árpád Ölveczky

Obsah

1	VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
1.1	HISTÓRIA ŠKOLY	6
1.2	VEĽKOSŤ ŠKOLY	6
1.3	CHARAKTERISTIKA ŽIAKOV	7
1.4	PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE ŠKOLY.....	7
2	PRIESTOROVÉ A MATERIÁLNO-TECHNICKÉ PODMIENKY ŠKOLY	9
2.1	ŠKOLA AKO ŽIVOTNÝ PRIESTOR	9
2.2	PRIESTOROVÉ VYBAVENIE.....	9
3	CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	11
3.1	STRATÉGIA ŠKOLY	11
3.2	ZAMERANIE ŠKOLY	12
3.2.1	<i>Rozvoj tradičnej ľudovej kultúry, zavedenie odboru ľudového tanca.....</i>	<i>12</i>
3.2.2	<i>Kvalitné jazykové vzdelanie.....</i>	<i>13</i>
3.2.3	<i>Počítačová a informačná gramotnosť.....</i>	<i>14</i>
3.2.4	<i>Práca s rôznymi zdrojmi informácií.....</i>	<i>14</i>
3.2.5	<i>Individualizácia vzdelávania.....</i>	<i>14</i>
3.2.6	<i>Vzdelávanie v súvislostiach – prierezové témy.....</i>	<i>15</i>
3.2.7	<i>Rozvoj športového nadania.....</i>	<i>15</i>
3.2.8	<i>Rozvoj zdravého životného štýlu .....</i>	<i>15</i>
4	PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ	17
5	ORGANIZÁCIA PRIJÍMACIEHO KONANIA	18
6	ORGANIZÁCIA VYUČOVANIA	19
7	PRIMÁRNE VZDELÁVANIE – ISCED 1.....	20
7.1	CIELE PRIMÁRNEHO VZDELÁVANIA	20
7.2	SPÔSOB, PODMIENKY VZDELÁVANIA A UKONČENIE ŠTÚDIA	22
7.3	PROFIL ABSOLVENTA PRIMÁRNEHO VZDELÁVANIA	22
8	NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE – ISCED 2	25
8.1	CIELE NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELÁVANIA.....	25
8.2	SPÔSOB, PODMIENKY VZDELÁVANIA A UKONČENIE ŠTÚDIA	25
8.3	PROFIL ABSOLVENTA NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELÁVANIA.....	26
9	ZÁKLADNÉ PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH.....	29
9.1	JAZYK A KOMUNIKÁCIA	30
9.2	MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI.....	30
9.2.1	<i>Informatika .....</i>	<i>31</i>
9.3	PRÍRODA A SPOLOČNOSŤ	32
9.4	ČLOVEK A PRÍRODA	33
9.5	ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	34

9.6	ČLOVEK A HODNOTY.....	35
9.7	ČLOVEK A SVET PRÁCE	37
9.8	UMENIE A KULTÚRA	38
9.9	ZDRAVIE A POHYB - TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA	39
9.10	ZDRAVIE A POHYB - POHYBOVÁ KULTÚRA – ĽUDOVÉ HRY A ĽUDOVÉ TANCE	41
9.10.1	Výchovno – vzdelávacie stratégie	41
10	PRIEREZOVÉ TÉMY	46
10.1	OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ	47
10.2	ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA.....	48
10.3	OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA.....	50
10.4	MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA	51
10.5	REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA	53
10.6	MEDIÁLNA VÝCHOVA	54
10.7	DOPRAVNÁ VÝCHOVA.....	55
10.8	TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI	56
10.9	VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU	58
10.10	ROZVÍJANIE FINANČNEJ GRAMOTNOSTI	60
10.10.1	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	60
10.10.2	Plánovanie, príjem a práca	61
10.10.3	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov.....	62
10.10.4	Úver a dlh.....	63
10.10.5	Sporenie a investovanie	64
10.10.6	Riadenie rizika a poistenie	64
11	UČEBNÉ PLÁNY	66
11.1	INOVOVANÝ UČEBNÝ PLÁN –ISCED 1 –PRIMÁRNE VZDELÁVANIE	66
11.2	INOVOVANÝ UČEBNÝ PLÁN– ISCED 2 – NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE	68
12	VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA.....	70
12.1	HODNOTENIE VZDELÁVACÍCH VÝSLEDKOV PRÁCE ŽIAKOV.....	70
	Stupne prospechu a celkový prospech.....	72
	Percentuálne hodnotenie vedomostí.....	72
12.2	VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV.....	73
12.3	HODNOTENIE ŠKOLY.....	75
13	SPOLUPRÁCA S RODIČMI A S INÝMI SUBJEKTMI, MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA	77
13.1	MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA S ORGANIZÁCIAMI	77
14	ZABEZPEČENIE VÝUČBY PRE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI POTREBAMI	79
14.1	VÝCHOVA A VZDELÁVANIE DETÍ A ŽIAKOV ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA	79
14.2	ZÁSADY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI	80
14.2.1	Rozvíjanie dielčích funkcií	81
14.3	VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S NADANÍM.....	82
14.4	RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VJM	83

14.5	RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV S VÝVINOVÝMI PORUCHAMI UČENIA PRE PRIMÁRNE A NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE S VJM.....	86
15	PRÍLOHY - UČEBNÉ OSNOVY ISCED I, ISCED 2	88

1 Všeobecná charakteristika školy

1.1 História školy

Mužla sa nachádza v susedstve Štúrova: v roku 2001 mala 1937 obyvateľov z toho 1640 (84,7%) Maďarov.

Na území obce tu žili ľudia už v novej dobe kamennej, územie bolo obývané už stáročia. Archeológovia tu našli aj viacero keramických predmetov: v okolí obce sa našli aj menšie, prechodné, táboriská rímskych vojakov.

Počas vlády Árpádovcov, v roku 1156 sa obec spomína ako Mosula . Kostol postavený na počesť sv. Márie v roku 1332 prvýkrát spomína pápežský záznam, avšak možno predpokladať, že existoval už oveľa skôr.

Malú Mužlu patriacu pod Mužlu spomínali už v roku 1337, nie ako malú kolóniu keďže dokumenty spomínajú aj kostol postavený na počesť sv. Štefana . Obe obce patrili pod Ostrihomskú župu niekoľko storočí.

V očiach tureckých vojsk bola Malá Mužla neobývaná a oslobodená os daní: Mužla však bola vedená už ako obec so 60. domami. V XVII. storočí ju spomínajú ako Hornú a Dolnú Mužlu; dnes Malú Mužlu obýva len málo obyvateľov.

Obec v roku 2006 zorganizovala veľkolepú slávnosť na počesť prvej písomnej zmienky pred 850. rokmi, na ktorej oslavovali dve významné osobnosti, Imre Mészáros a Márton Nagy. Základná škola obce, s vyučovacím jazykom maďarským, bola pomenovaná po učiteľovi kantorov a dodnes nosí jeho meno ako Základná škola Jánosa Endrődyho – Endrődy János Alapiskola, ktorý počas 52 rokov učil tu školákov; v roku 1856 zomrel, jeho mramorový hrob nájdeme v miestnom cintoríne. Vchod školy – zázrakom prežil pol storočia nacionalizmu – maďarský erb a koruna dodnes zdobí jej vstup. Škola v roku 2016 oslavovala 100. narodeniny jeho budovania.

1.2 Veľkosť školy

Základná škola je školou plno organizovanou, ktorá poskytuje základné vzdelanie v ročníkoch 1. až 9. V súčasnosti celkový počet tried je 9. Počet žiakov, ktorí sa v škole učia, sa pohybuje okolo 150. Naš 33 miestny školský autobus umožňuje žiakom dochádzať z okolitých obcí. V budove školy sa nachádzajú klasické triedy, počítačová učebňa, laboratórium. Nemáme svoju telocvičňu, ale v blízkosti školy sa nachádza športová hala, ktorú využijeme na vyučovanie telesnej a športovej výchovy a iných športových podujatí. Učitelia majú k dispozícii zborovňu a kabinet. Škola nemá vlastnú kuchyňu s jedálňou.

Súčasťou školy je aj priestranný školský dvor, kde sme vybudovali detské ihrisko a fit centrum, ktoré slúžia žiakom na športové a pohybové aktivity, relaxáciu a oddych.

1.3 Charakteristika žiakov

Školu navštevujú žiaci z obce Mužla (62 %) a z okolitých dedín – Čenkov, Kravany nad Dunajom, Malá Mužla, Obid, Nová Vieska a Štúrovo.

Naša škola dáva šancu na vzdelávanie všetkým. Školu navštevujú aj žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, so vzdelávaním ktorých máme dlhoročné skúsenosti. Na škole pracuje školský psychológ. Integrovaný program je podporovaný odbornou vyspelosťou vyučujúcich, spoluprácou s centrami pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a špeciálnym pedagogicko-psychologickým centrom, s detským lekárom a v neposlednom rade i s rodičmi.

1.4 Personálne zabezpečenie školy

Efektívna realizácia ŠkVP je podmienená potrebným personálnym zabezpečením, pričom vychádzame z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali druhú atestáciu, spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu;
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov;
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov –vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou;
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi a s rodičmi;

- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Odborní zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickkej, špeciálno-pedagogickej, liečebnopedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

Vedenie základnej školy tvorí riaditeľ školy a zástupca riaditeľa školy. Súčasťou širšieho vedenia školy sú vedúci PK a MZ, výchovný poradca, školský psychológ a vedúca ŠKD. V základnej škole je zamestnaných 14 pedagogických pracovníkov, školskom klube 3 vychovávateľky a v individuálnom a osobnostnom rozvoji žiakov napomáhajú 3 pedagogické asistentky a špeciálny pedagóg.

Všetci pedagogickí pracovníci sa priebežne vzdelávajú. Školenia sú väčšinou organizované Metodickým centrom Bratislava a Komárno.

Od tohto školského roku bude pravidelné školenie pedagogického kolektívu na aplikačnú prax využitia ľudových tradícií vo výchovno-vzdelávacom procese.

2 Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

2.1 Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci, pedagogickí a nepedagogickí pracovníci cítili čo najpríjemnejšie veľký dôraz kladieme na estetické prostredie tried, chodieb, zborovní a učební. Na informačných tabuliach a nástenkách majú možnosť žiaci, rodičia a široká verejnosť nájsť informácie o úspechoch a aktivitách školy. Žiaci majú možnosť vidieť svoje vlastné práce. Snažíme sa budovať priateľskú atmosféru medzi žiakmi navzájom medzi žiakmi a pracovníkmi školy, medzi pedagógmi a rodičmi a širokou verejnosťou. Vo vstupnej časti hlavnej budovy vo vitrínkach sú umiestnené poháre získané v rôznych súťažiach a olympiádach. V rámci zbližovania sa pedagogických pracovníkov, rodičov a žiakov v priebehu školského roka sa stali tradíciou slávnostné akcie – žiaci školy prezentujú slávnostný program v svojom najbližšom. – Vianočné tvorivé dielne a Veľkonočné tvorivé dielne – žiaci spolu so svojim rodičmi a starými rodičmi majú možnosť vytvoriť darčeky pre svojich najbližších. Umelecké kreativity žiakov je tiež na vysokej úrovni, dôkazom sú vystavané práce v priestoroch budovy školy.

2.2 Priestorové vybavenie

Škola má 10 tried. Každá trieda na škole má svoju kmeňovú učebňu s keramickou tabuľou a dataprojektorom. V tomto školskom roku začneme využívať prírodovedné laboratórium, v ktorej sa vyučuje aj informatika, zrekonstruovanú dielňu a novovytvorenú a učebňu pohybovej sály s ozvučením a zrkadlovou stenou na vyučovanie ľudových hier a ľudového tanca s možnosťou využitia aj na ostatných predmetoch. Galéria v škole – sa nachádza na chodbe školy. Exponáty vyrábajú žiaci v rámci projektového vyučovania a výtvarnej výchovy. Žiakom a učiteľom je k dispozícii žiacka a učiteľská knižnica a odborná metodická literatúra, ktorá je pravidelne dopĺňovaná novými titulmi. Škola je odberateľom odborných periodík: Učiteľské noviny, Rodina a škola, Mizujs, Katedra, Új Szó. Triedy sú vybavené novým školským nábytkom, novými radiátormi, plastovými oknami, žalúziami, podlahovými krytinami. Prostredie je oživené množstvom kvetov, žiackymi prácami, projektovými prácami a názornými pomôckami. Estetická úprava priestorov školy je pravidelne aktualizovaná. Každá trieda je vybavená umývadlom, v škole sú 3 sociálne zariadenia. Šatňa pre triedy je v suteréne školy. Súčasťou školy je aj kabinet s učebnými pomôckami a pre učebnice. Priestory sú zabezpečené pre pedagogických a nepedagogických pracovníkov školy, ako zborovňa, sekretariát, riaditeľňa, kabinet pre školského psychológa. Škola má dobré podmienky na vyučovanie telesnej výchovy. K dispozícii máme

športovú halu, multifunkčné ihrisko s umelou trávou. Často využívame aj obecné futbalové ihrisko. Škola nemá vlastnú kuchyňu. Stravovanie zabezpečujeme vo výdajne školskej kuchyne, v ktorej sa stravuje priemere 130 žiakov.

3 Charakteristika školského vzdelávacieho programu

3.1 Stratégia školy

Základom pedagogickej stratégie našej školy bude tvorivo – humanistická a regionálna výchova, ktorej jednotlivé prvky sa snažíme aktívne zavádzať do vyučovacieho procesu, konkrétne:

- zavedenie do vyučovacieho procesu tradičné prvky kultúry našich predkov
- vo výchovno-vzdelávacom procese sa opierať o aktivačné, motivačné, zážitkové a kreatívne metódy,
- preferovať nedirektívne vedenie vyučovacích hodín a nedirektívne pôsobenie učiteľa na žiaka,
- pozitívnu motiváciu žiaka s cieľom osobnostného rastu,
- rozvoj vyšších poznávacích funkcií (minimalizovať mechanické osvojovanie vedomostí, bifľovanie sa),
- vzťah učiteľ – žiak založiť na vzájomnej úcte, tolerancii, spolupráci a rešpektovaní názorov detí,
- používať výchovné opatrenia zlučiteľné s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa,
- diferencovaný a individuálny prístup k žiakom.

Pri výchove a vzdelávaní bude naša škola zabezpečovať rozvíjanie kľúčových kompetencií žiaka s dôrazom na získanie informačných, učebných, kognitívnych, sociálnych, komunikačných a personálnych kompetencií v každom vyučovacom predmete na vyučovacích hodinách, v mimo vyučovacej a mimoškolskej činnosti, konkrétne:

- zmeníme postavenie žiaka na vyučovaní: od pasivity žiaka, ktorý robí všetko iba na pokyn učiteľa, k aktivite, samostatnosti, tvorivosti, kooperatívnosti žiakov,
- na vyučovaní vytvoríme priaznivú klímu, v ktorej niet miesta na výsmech žiakov – aby žiaci boli aktívny, aby vyjadrovali svoje myšlienky a názory, musia mať pocit, že ich nebude nikto znevažovať,
- vyučovacie metódy budú smerovať k participatívne, interaktívne, zážitkovému učeniu, ktoré je založené na skúsenosti a zároveň je prepojené so životom,
- preferovať projektové vyučovanie, kooperatívne vyučovanie a problémové vyučovanie, ktoré sú najvhodnejšími koncepciami pre osvojovanie si kľúčových kompetencií žiakmi,
- na vyučovaní podnecovať žiakov k poznávacej zvedavosti, podporovať vyučovanie založené na pozorovacích a výskumných aktivitách – vyžadovať činnostný prístup vo výučbe,
- vytvárať čo najviac príležitostí pre aktívne učenie sa žiakov nielen vo výchovnovzdelávacom procese, ale aj v mimoškolskej činnosti.

Vo všetkých predmetoch budeme na škole rozvíjať čitateľskú gramotnosť žiakov za účelom rozšírenia získavania potrebných informácií z rôznych informačných zdrojov, vedieť s nimi pracovať a efektívne ich sprostredkovať

iným v priamom styku aj prostredníctvom rôznych technológií primerane veku. Na vyučovacích hodinách budeme používať metódy práce s knihou, čítanie s porozumením, motivačný rozhovor, realizovať aktívnu diskusiu, vyjadrovanie názorov a postojov žiakov, prezentáciu ich výsledkov, používať aplikačné úlohy z praxe a medzipredmetové vzťahy. Uvedené aktivity budeme dopĺňať mimo vyučovacími podujatiami, ktoré motivujú žiakov k pravidelnému čítaniu (štafetové čítanie, rodinné čítanie, literárne podujatia, a iné), či prezentujú samostatnú tvorbu žiakov v rámci prezentačných dní pred rodičmi, pedagógmi a spolužiakmi žiakov. Zo školskej knižnice vytvoríme dôstojné kultúrne centrum s dostatkom beletrie, encyklopédií a odbornej literatúry. Máme záujem v ďalej rozvíjať možnosti v pokračovaní spolupráce s obecnou knižnicou.

Pri výchove a vzdelávaní bude naša škola podporovať vyučovanie pomocou informačno-komunikačných technológií (osobné počítače, internet, dataprojektory, interaktívna tabuľa, počítačové edukačné programy) a didaktickej techniky.

Žiakov budeme vychovávať v duchu humanistických princípov. V spolupráci s rodičmi žiakov vychovávať z nich slušných, pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí. Budovať na škole novú kvalitu komunikácie medzi učiteľom a žiakom, školou a rodičmi na základe partnerstva, spolupráce, zapojenia rodičov do vyučovacieho procesu, či mimoškolskej činnosti.

3.2 Zameranie školy

Zameranie školy je postavené na 8. pilieroch. Vychádza z akceptácie základných pedagogických dokumentov, predovšetkým štátneho vzdelávacieho programu, z tradícií ľudovej kultúry, z požiadaviek rodičov a žiakov školy s podporou zriaďovateľa školy.

3.2.1 Rozvoj tradičnej ľudovej kultúry, zavedenie odboru ľudového tanca

V školskom roku 2020/2021 začíname zabudovanie tradičnej ľudovej kultúry do rozvrhu hodín v 1. a 2. ročníku v rámci predmetu pohybová kultúra a ďalej ju rozvíjať v krúžkovej činnosti.

3.2.1.1 Pohybová kultúra – ľudové hry a ľudové tance.

Pomocou ľudových hier a ľudového tanca vzniká vzťah medzi rôznymi kultúrami, vznikajú zdravé medziludské vzťahy. Výučba pomáha spoznať ľudových tradícií a ceniť si naše kultúrne dedičstvo. Dáva možnosť každému dieťaťu získať estetické cítenie a vyvíjať osobnú kreativitu.

V škole máme personálne a odborné podmienky na rozvíjanie hudobno-tanečného cítenia našich žiakov, obohatíme náš školský vzdelávací program aj o ciele zamerané na rozvoj tanečných schopností a tak vytvoríme základy

hudobno-pohybovej kultúry u našich detí, aby mohli v budúcnosti ďalej rozvíjať svoj talent a udržiavať kultúrne tradície v obci. Zriaďovateľ školy maximálne podporuje našu aktivitu aj morálne, aj finančne.

Naším zámerom tímovej práce, je polozenie základov ľudovej kultúry a uchovávaní tradícií už u detí v predškolskom veku. V rámci tejto aktivity naša ZŠ je zapojená do programu „Ringató” („Kolembačka“) pod vedením Eszter Bajkai, v rámci ktorého sa deti môžu oboznámiť s tradíciou ľudových hier a znením ľudových piesní pod záštitou nadácie „Cseperedő”. Sme v úzkom kontakte s materskými školami v Mužli a Obide. Práca našej skupiny Pilinke pôsobiacej v 1. ročníku školy nadväzuje na spomínaný program. Vedúcou skupiny je Anna Kétyi, ktorá deti oboznámi s detskými ľudovými hrami. V prvom a druhom ročníku učíme ľudový tanec v rámci rozvrhu pod vedením Katalin Madari. S deťmi sa zaoberáme aj v rámci záujmových krúžkov v ročníkoch 2.-4. prvého stupňa ZŠ. Každý rok usporiadame na škole Deň ľudových tradícií, do ktorého sú zapojení aj žiaci druhého stupňa. Naším cieľom je vychovávať generáciu od detí v predškolskom veku až k žiakom druhého stupňa základnej školy, ktorá by v budúcnosti v spolupráci s miestnou organizáciou Csemadoku vytvorila základy uchovávaní miestnych tradícií v Mužli.

Základná škola ponúka priestorové i materiálne podmienky na rozvíjanie hudobných a tanečných schopností. Vytvorili sme modernú pohybovú učebňu – tanečnú sálu so špeciálnou podlahou, vstavanou technikou a zrkadlami.

Hudba a tanec poskytuje veľa príležitostí na sebavyjadrenie. Hudobnosť dieťaťa sa rozvíja prirodzene, v spojení s rozvojom ostatných detských prejavov. Hudba a tanec by mali byť neoddeliteľnou súčasťou života v základnej škole. Hudobné schopnosti rozvíjame prostredníctvom rôznych hudobných a tanečných činností. Zo všetkých hudobných dispozícií sa prednostne prejavuje zmysel pre rytmus. Spočiatku zaraďujeme rytmické hry a riekanky. Cieľom školy je oboznámiť deti s ľudovým tancom, ľudovou hudbou a ľudovými tradíciami, ktoré majú dôležitú úlohu aj vo formovaní kolektívu a posilňovaní identity. Počas nácvikov sa zaoberáme rozvojom rytmickej schopnosti a vyučovaním ľudových piesní a detských hier. Z ľudových tancov sa sústredíme najmä na domáce regióny. Takýmto školským programom rozmyšľáme dlhodobo, z týchto žiakov by sme chceli vychovávať novú generáciu milovníkov ľudového tanca v obci Mužla.

3.2.2 Kvalitné jazykové vzdelanie

Každý z nás si uvedomuje potrebu a význam kvalitného jazykového vzdelania. Kvalitné osvojenie cudzieho jazyka pomáha žiakovi prekonávať bariéry a tak prispievať v budúcnosti k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon v uplatnení sa na trhu práce. S cieľom zabezpečiť žiakom kvalitné jazykové vzdelanie realizujeme na škole nasledovný model vyučovania cudzích jazykov. V školskom vzdelávacom programe ISCED2 zvyšujeme časovú dotáciu predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra. Každý piatok

zavedieme deň komunikácie, keď žiaci sú aktivované najmä na slovný prejav a počúvanie hovoreného textu. V tejto oblasti nezabúdame samozrejme ani na materinský jazyk. V školskom vzdelávacom programe ISCED1 v predmete maďarský jazyk od 1. ročníka dôrazňujeme komunikatívnu zložku a čitateľskú gramotnosť. Uvedomujeme si, že je to predmet, vo vyučovaní ktorého sa na celý život najvýznamnejšie rozhoduje o gramotnosti človeka, o jeho predpokladoch ústne i písomne komunikovať, s porozumením čítať.

3.2.3 Počítačová a informačná gramotnosť

Digitálne kompetencie patria medzi najdôležitejšie kľúčové kompetencie, ktoré definuje Európska komisia v Európskom referenčnom rámci. Úlohou modernej školy je pripraviť žiaka pre informačnú a vzdelanostnú spoločnosť. Naším cieľom je, aby všetci absolventi školy boli digitálne spôsobilí. Chceme zvýšiť informačnú gramotnosť žiakov školy v práci s informačnými a komunikačnými technológiami za účelom skvalitnenia ich procesu učenia sa, naučiť ich komunikovať prostredníctvom PC. Na realizáciu daného cieľa budeme využívať všetky možnosti, ktoré nám poskytujú učebné plány a formu záujmového mimovyučovacieho vzdelávania žiakov zameranú na prácu s počítačom a internetom.

3.2.4 Práca s rôznymi zdrojmi informácií

Éra informačnej revolúcie, v ktorej žijeme, vyžaduje od nás čo najlepšiu orientáciu v nových informáciách. Dnes sa nedá naučiť všetko naspamäť a preto je naším zámerom, okrem už spomenutej digitálnej gramotnosti, naučiť žiakov pracovať s informáciami. Vedeť ich k tomu, aby si vedeli potrebné informácie nielen vyhľadať, ale i overiť a porovnať. Vzdelávacie stratégie, ktoré v škole používame (najmä projektové vyučovanie, tvorba a prezentáciu projektov) vyžadujú používanie viacerých zdrojov informácií, ako sú učebnice, encyklopédie, internet, odborné časopisy a pod. Žiaci každý rok sa zúčastňujú na celoštátnej konferencii „Kincskeresők“. Konferencia je určená pre žiakov II. stupňa. Využitie takejto metódy sa opiera nielen o špecifické vedenie učiteľom, ale najmä o aktívne zapojenie žiakov, ktorí prostredníctvom riešenia problému, vypracovávania zadania či aplikovaním divergentného myslenia získavajú vedomosti, ale i kompetencie a zručnosti v situáciách, ktoré sú simuláciou praxe či istou formou zážitkového učenia.

3.2.5 Individualizácia vzdelávania

Naším poslaním nie je učiť jednotlivé predmety, ale deti. Východiskom a cieľom našej práce sú žiaci. Naším zámerom nie je prispôbovať deti učivu, ale naopak učivo s maximálne možným zohľadnením individuálnych potrieb jednotlivých žiakov (podľa stupňa rozvoja poznávacích schopností, zamerania žiakov, ich záujmu o štúdium na jednotlivých typoch stredných škôl), vrátane žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami a žiakov s nadaním. Od 1. ročníka zavádzame celodenný systém starostlivosti o žiaka školy pod názvom Slniečko. Uvedený systém dáva šancu na úspech každému žiakovi, nakoľko prípravu na vyučovanie na nasledujúci deň žiaci vykonávajú pod vedením svojho učiteľa a vychovávateľky, v závislosti od výsledkov, ktoré dosiahli na vyučovaní.

3.2.6 Vzdelávanie v súvislostiach – prierezové témy

Zmyslom práce učiteľov školy nie je len odovzdávanie izolovaných informácií. Chceme, aby naši žiaci o obsahu vzdelávania premýšľali, aby hľadali súvislosti – prierezové témy–, a to nielen v rámci jedného vzdelávacieho predmetu. Chceme zavádzať prvky integrovaného tematického a modelového vyučovania.

3.2.7 Rozvoj športového nadania

Naša škola má niekoľkoročné skúsenosti s prácou so športovo talentovanými žiakmi.

V školskom vzdelávacom programe ISCED1 a ISCED2 zvyšujeme hodinovú dotáciu na telesnú výchovu.

Žiakov od 1. ročníka vedíme v duchu zdravého životného štýlu, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je šport a pohybové aktivity. Okrem hodín telesnej a športovej výchovy pri tom využívame záujmové vzdelávanie, mimovyučovacie aktivity, školské športové súťaže, či prácu so športovo talentovanými žiakmi.

Na telesnú a športovú výchovu máme na škole vytvorené dobré podmienky (1 telocvičňa – športová hala, multifunkčné ihrisko s umelou trávou, vonkajší športový areál a kvalifikovaní učitelia telesnej výchovy).

3.2.8 Rozvoj zdravého životného štýlu

Okrem pohybových aktivít naša ZŠ sa zapája do programu:

- „školské mlieko“ –Obsah mlieka predurčuje na potravinu ideálnu pre deti, ktoré sú fyzicky i duševne aktívne – obsahuje vysoko kvalitné mliečne bielkoviny, prospešné vitamíny (B, A, D, E, K), minerálne látky (najmä vápnik, fosfor, draslík, horčík, zinok), laktózu či enzýmy

- „školské ovocie“. - Ovocie a zelenina má vo výžive človeka nezastupiteľné miesto vďaka vysokému obsahu vitamínov, minerálnych látok, vlákniny a ďalších dôležitých látok, priaznivo ovplyvňujúcich fyziologické procesy vo vývine detí. Pred každodennou konzumáciou nesmieme zabúdať na dôkladné umývanie ovocia a zeleniny.

Každý žiak dostáva mlieko a ovocie k desiate, raz do týždňa Určil sa deň týchto aktivít -utorok 9:20 – podávanie školského mlieka

-štvrtok 9:20 – podávanie školského ovocia

„Školské mlieko“ a „školské ovocie“ je hradené z dotácie na tento účel.

Počas školských aktivít tiež budeme rozširovať zdravú životosprávu. Dlhodobým cieľom je podporovať zdravé návyky žiakov, ktoré sa majú stať základom životosprávy aj v dospelom veku.

4 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vedenie školy a jej zamestnanci kladú veľký dôraz na zabezpečenie bezpečných a zdraviu vyhovujúcich podmienok v priestoroch školy. Máme vypracovaný prevádzkový poriadok školy, jej odbornej učebne a telocvične. Pravidelne organizujeme poučenie zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v súlade so zákonom č.124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Pedagogický zamestnanci absolvujú školenie o poskytovaní prvej pomoci.

Pre žiakov školy máme vypracovaný školský poriadok s dôrazom na ich bezpečnosť počas pobytu v škole. Na začiatku školského roka sú všetci žiaci poučení o pravidlách správania sa v škole, v špeciálnych odborných učebniach, v telocvični a pri ceste do školy. Poučenie je zaznamenané v triednej pedagogickej dokumentácii. Taktiež robíme poučenie i pred každou hromadnou akciou.

Na začiatku školského roka na prvom rodičovskom zasadnutí oboznamujeme rodičov so školským poriadkom. Toto oboznámenie rodičia potvrdzujú svojím podpisom. Nevyhnutnosťou pre uskutočnenie vzdelávania je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia sa, zdravého prostredia učební (tried) a ostatných priestorov školy podľa platných technických a hygienických noriem. Dôležitý je taktiež stravovací a pitný režim, podľa vekových a individuálnych potrieb žiakov a učiteľov. Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručuje aktívna ochrana žiakov pred úrazmi, dostupnosť prvej pomoci z materiálneho a ľudského hľadiska vrátane kontaktov na lekára.

V škole a v celom jej areály zákaz fajčenia, užívania alkoholických nápojov a iných omamných látok.

Pravidelne sú prevádzvané kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a revízie elektrického a plynového zariadenia, bleskozvodov a telocvičného náradia.

5 Organizácia prijímacieho konania

Naša základná škola vychádza v ústrety každému rodičovi, ktorý sa rozhodne pre vzdelávanie svojho dieťaťa na jej pôde. Zápis do 1. ročníka sa realizuje v zmysle Zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a všeobecne záväzných predpisov.

Zápis do prvého ročníka sa uskutočňuje v apríli. Zápis prebieha slávnostným spôsobom, kde po programe žiakov nastáva prijímanie do cechu školákov. Deň zápisu sa rodičia majú možnosť dozvedieť z letákov umiestnených v MŠ a na webovej stránke školy. Zápisu sa vždy zúčastňuje aj školský psychológ.

6 Organizácia vyučovania

Vyučovanie v škole sa uskutočňuje na základe pevného rozvrhu hodín, ktorý vypracováva vedenie školy. Zmeny v rozvrhu hodín sa môžu uskutočniť len so súhlasom riaditeľky školy. Vyučovanie na škole sa začína ráno o 7:45 hod. Zamestnanie žiakov na vyučovacích hodinách je signalizované melodickým zvonením.

Vyučovacie hodiny a prestávky v školskom roku 2019/2020		
1. hodina	7:45	8:30
Prestávka	5'	
2. hodina	8:35	9:20
Prestávka	20'	
3. hodina	9:40	10:25
Prestávka	5'	
4. hodina	10:30	11:15
Prestávka	10'	
5. hodina	11:25	12:10
Prestávka na obed	40'	
6. hodina	12:50	13:35
Prestávka	5'	
hodina	13:40	14:25

7 Primárne vzdelávanie – ISCED 1

Program primárneho vzdelávania (1. stupňa základnej školy) má zabezpečiť hladký prechod z predškolského vzdelávania a z rodinnej starostlivosti na školské vzdelávanie prostredníctvom stimulovania poznávacej zvedavosti detí, vychádzajúcej z ich osobného poznania. Východiskom sú aktuálne skúsenosti žiaka, vedomosti, pojmy a záujmy, ktoré sú rozvíjané podľa jeho reálnych možností tak, aby sa dosiahol pevný základ pre jeho budúci akademický a sociálny úspech. Program je založený na princípe postupu od známeho k neznámemu pri nadobúdaní nových skúseností z pozorovania a zažitia aktivít a udalostí, ktoré sú spojené so životom dieťaťa a s jeho bezprostredným kultúrnym a prírodným prostredím. V tomto veku je pre deti dôležitá programová možnosť získať vlastnými aktivitami bohaté skúsenosti a zážitky prostredníctvom hry a učenia v skupine rovesníkov. Osobitne významné je aj poskytovanie možností rozvíjať si potrebu vyjadrovať sa a realizovať sa prostredníctvom slov, pohybov, piesní a obrazov, čo je významný základ pre rozvoj gramotnosti. Základom je priateľská a ústretová klíma, ktorá podnecuje žiakov k spontánnemu a tvorivému poznávaniu, konaniu, hodnoteniu a dorozumievaniu a podporuje celostný rozvoj ich osobnosti. Program primárneho vzdelávania má pripraviť žiakov na samostatnú prácu i na prácu v skupinke, aby každý z nich získal pevný základ spoločného poznania a zároveň osobnej skúsenosti z vzájomného ohľadu, uznania a úcty. Vzdelávanie na prvom stupni je organizované tematicky s prirodzeným začlenením interaktívnych predmetových prvkov, čím sa vytvára základ pre nižšie sekundárne vzdelávanie (ktoré už uplatňuje špecifickejší predmetovo disciplinárny prístup).

Súčasťou cieľového programu je aj včasná korekcia prípadných znevýhodnení (zdravotných, sociálnych a učebných) a rozpoznanie, resp. podchytenie špecifických potrieb, záujmov a schopností (vrátane nadania a talentu) žiakov. Dôležité je podpora žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. (včasná depistáž, diagnostika a korekcia prípadných znevýhodnení).

Hodnotenie žiakov je postavené na plnení konkrétnych a splniteľných úloh, je založené prevažne na diagnostikovaní a uplatňovaní osobného rozvoja žiaka. Každý žiak musí mať možnosť zažívať úspech a musí vedieť, aké sú chyby v jeho konaní a ako ich odstrániť a viesť k správne sebahodnoteniu.

7.1 Ciele primárneho vzdelávania

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí (kompetencií) žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom bohaté možnosti vedeného skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie,
- umožniť žiakom spoznávať svoje vlastné schopnosti a rozvojové možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- vyvážené rozvíjať u žiakov spôsobilosti dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať si sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať.

Hlavnými programovými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové spôsobilosti (ako kombinácie vedomostí, spôsobilostí, skúseností a postojov) žiakov na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná. V etape primárneho vzdelávania sú za kľúčové považované: komunikačné spôsobilosti, matematická gramotnosť a gramotnosť v oblasti prírodných vied a technológií, spôsobilosti v oblasti digitálnej gramotnosti (informačno – komunikačné technológie), spôsobilosti učiť sa, riešiť problémy, ďalej sú to osobné, sociálne a občianske spôsobilosti, spôsobilosť chápať kultúru v kontexte a vyjadrovať sa prostriedkami danej kultúry. Osvojovanie kľúčových kompetencií je dlhodobým a zložitým procesom, ktorý začína v predprimárnom vzdelávaní, pokračuje v primárnom a sekundárnom vzdelávaní a postupne sa dotvára v ďalšom priebehu života. Celoživotne sa rozvíjajúce kľúčové spôsobilosti (kompetencie) potrebuje každý jednotliviec na osobné uspokojenie a naplnenie, na rozvoj kompletnej osobnosti, na aktívne občianstvo a na uplatnenie sa vo svete práce. Výber kľúčových kompetencií vychádza z európskeho referenčného rámca kľúčových spôsobilostí, ktoré sú rozpracované s ohľadom na hodnoty a potreby nášho školského systému.

Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter a vzájomne sa prelínajú. Sú výsledkom celkového procesu celostného vzdelávania. K ich rozvíjaniu prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, programové aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a v mimoškolskej činnosti.

7.2 Spôsob, podmienky vzdelávania a ukončenie štúdia

Primárne vzdelanie získava žiak úspešným absolvovaním všeobecnovzdelávacieho programu primárneho stupňa základnej školy. Vzdelávanie na 1. stupni je zamerané na prípravu žiakov na samostatnú prácu i na prácu v skupine, pričom každý žiak získava základ spoločného poznania. Vytvára sa základ pre nižšie sekundárne vzdelávanie. Žiaci získavajú vedomosti a skúsenosti hrou, zážitkovým učením, pohybom, umením vlastnými aktivitami.

Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou „Žiak získal primárne vzdelanie – A tanuló alapfokú műveltséget szerzett.“

Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje v nižšom sekundárnom vzdelávaní. Možnosťou je pokračovať ako kolektív, ktorý bude zachovaný ako jedna trieda.

Začlenenému žiakovi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami sa v doložke na vysvedčení uvedie „ Žiak sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu – A tanuló képzése egyéni oktatási terv alapján valósult meg.“

7.3 Profil absolventa primárneho vzdelávania

Absolvent programu primárneho vzdelania má osvojené (aj vlastným podielom) základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti. Nadobudol základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Získal predpoklady pre to, aby si vážil sám seba, i druhých ľudí, aby bol dokázal ústretovo komunikovať a spolupracovať. Má osvojené základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií tvorí bázu pre ďalší rozvoj v následných stupňoch vzdelávania.

Absolvent primárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové kompetencie:

a.) sociálne komunikačné kompetencie - vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania, dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor, uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu, rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať, na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie, chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti, v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

b.) kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia – používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely) je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

c.) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií – vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa, ovláda základy potrebných počítačových aplikácií, dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií, dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete, vie používať rôzne vyučovacie programy, získal základy algoritmického myslenia, chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom, vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT.

d.) kompetencia učiť sa-učiť sa má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov, uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov, vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach, uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,

e.) kompetencia riešiť problémy- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti, pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch, pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom,

f.) osobné, sociálne a občianske kompetencie-má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere, uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti, dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti, uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov, uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine, dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadmi a postupmi pri spoločnej práci, uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

g.) kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov, dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania), uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku

dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj, ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka, pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu), správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám, má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

8 Nižšie stredné vzdelávanie – ISCED 2

Nadväzuje na primárne vzdelávanie pred vstupom na vyššie sekundárne vzdelávanie. Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho stredného vzdelávania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie sekundárne vzdelávanie.

Základom nižšieho stredného vzdelávania je interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a ďalšom rozvoji kompetencií žiakov. Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho sekundárneho vzdelávania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad pre optimálne rozhodnutie o ďalšom – vyššom sekundárnom vzdelávaní.

8.1 Ciele nižšieho stredného vzdelávania

Hlavným cieľom je, aby žiaci nadobudli:

- primerane veku rozvinuté kľúčové spôsobilosti (kompetencie),
- zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovaný základ záujmu o celoživotné učenie sa,
- jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

Zámery nižšieho stredného vzdelávania sú tieto očakávania od žiaka:

- osvojiť si základ všeobecného vzdelania poskytovaného školou,
- mať záujem a potrebu učiť sa aj mimo školy,
- osvojenie si a využívanie efektívnych stratégií učenia sa,
- nadobudnúť primeranú úroveň komunikačných spôsobilostí a spolupráce,
- mať rešpekt k druhým a zodpovedný vzťah k sebe a svojmu zdraviu.

8.2 Spôsob, podmienky vzdelávania a ukončenie štúdia

Nižšie stredné vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie – A tanuló alsóközépfokú műveltséget szerzett“.

Začlenenému žiakovi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami sa v doložke na vysvedčení uvedie:

„ Žiak sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu – A tanuló képzése egyéni oktatási terv alapján valósult meg.“

Tým splní podmienku pre pokračovanie vo vzdelávaní na vyššom sekundárnom stupni (na všeobecnevzdelávacej alebo odborno-vzdelávacej škole), v priebehu ktorého ukončuje povinné základné vzdelávanie (povinnú školskú dochádzku). Dosiahnutie tohto stupňa vzdelania je pre všetkých žiakov nevyhnutnou podmienkou pokračovania v ďalšom štúdiu.

8.3 Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania

Profil absolventa II. stupňa je založený na kľúčových spôsobilostiach (kompetenciách), ktoré zahŕňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote. Kľúčové kompetencie sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Nezastarávajú ako vedomosti, ale majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať (a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility). Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho (školského) vzdelávania, ale aj neformálneho vzdelávania, ako aj neinštitucionálneho (informálneho) vzdelávania.

Absolvent školy má byť nositeľom týchto vlastností, vedomostí, schopností, hodnôt:

- Schopný vyhľadávať relevantné informácie a efektívne s nimi pracovať, vedieť pracovať s internetom.
- Schopný racionálne sa učiť, poznávať, tvoriť, mať počítačovú gramotnosť, komunikatívne zručnosti aj v cudzích jazykoch.
- Mať komunikačné schopnosti a spôsobilosti (Vedieť sa ústne a písomne vyjadrovať, vysvetľovať, čítať s porozumením, vyhľadávať, uchovávať a používať, tvoriť informácie a to aj v cudzích jazykoch.
- Schopný racionálne a samostatne sa celý život vzdelávať, učiť sa kontrolovať, regulovať svoje správanie.
- Schopný tvorivo a kriticky riešiť problémy.

- Schopný pracovať s modernými informačnými technológiami. (Zručnosť pracovať s osobným počítačom, internetom, využívať rozličné informačné zdroje a informácie v pracovnom aj v mimopracovnom čase.

- Schopný prispievať na miestnej, štátnej, európskej, i globálnej úrovni k rozvíjaniu demokratického systému spoločnosti.

Jednotlivé kľúčové spôsobilosti (kompetencie) sa navzájom prelínajú, prepájajú a majú nadpredmetový programový charakter. Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebazvedávania, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci školy.

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

a.) kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa-uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja, dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa, dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať, kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

b.) sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)-dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie, efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie, vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk, dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch, chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

c.) kompetencia (spôsobilosť) uplatňovať základ matematického myslenia- a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách, používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky), používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

d.) kompetencia (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií - má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja, používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou, dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v

jednoduchom grafickom prostredí, je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá, dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,

f.) kompetencie (spôsobilosti) občianske – uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie, vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti, uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných, je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti, má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

g.) kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne – dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku, vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami, osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov, dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzosobných vzťahoch,

h.) kompetencie (spôsobilosti) pracovné – dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov, je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny, chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní, dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,

i.) kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti – dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v práci, ale aj v každodennom živote,

j.) kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry – dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia, dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti, cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície, pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),

Absolvent našej školy by mal svojím vystupovaním robiť dobré meno škole. Ako vzdelávacia inštitúcia sa nevzdávame ani úlohy výchovy, preto chceme, aby náš absolvent bol aj slušný, usilovný, svedomitý, samostatný a čestný.

9 Základné predmety vo vzdelávacích oblastiach

Základné predmety vo vzdelávacích oblastiach		
Vzdelávacie oblasti	ISCED1	ISCED2
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a slovenská literatúra	Slovenský jazyk a slovenská literatúra
	Maďarský jazyk a literatúra	Maďarský jazyk a literatúra
	Anglický jazyk	Anglický jazyk
		Nemecký jazyk
Matematika a práca s informáciami	Matematika	Matematika
	Informatická výchova	Informatika
Príroda a spoločnosť	Prvouka	
	Prírodoveda	
	Vlastiveda	
Človek a príroda		Fyzika
		Chémia
		Biológia
Človek a spoločnosť		Dejepis
		Geografia
		Občianka náuka
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	Etická výchova/ Náboženská výchova
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	Technika
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	Telesná a športová výchova
	Pohybová kultúra	

9.1 Jazyk a komunikácia

V jazykovej časti oblasti Jazyk a komunikácia sú určujúcimi ciele rozvíjania komunikatívnych schopností žiakov. Jazyk je potrebné chápať ako nástroj myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo sa vo vyučovaní jazyka premietne ako zámerné preferovanie rozvoja komunikatívnych kompetencií, ktoré sú nevyhnutné aj pri ostatných vyučovacích predmetoch. Výrazne sa teda posilní komunikatívno-zážitkový model vyučovania, oslabí sa tendencia obsiahnuť školskú podobu vednej disciplíny lingvistiky. Najväčší dôraz kladieme na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť a schopnosť argumentovať. Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikatívnych kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote. Jazyk chápeme ako prostriedok komunikácie a profesionálnej realizácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov.

Cudzie jazyky v porovnaní s materinským jazykom prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných štátnym jazykom. Umožňujú spoznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície.

Obsah vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia sa realizuje v primárnom vzdelávaní vo vyučovacích predmetoch: maďarský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra a anglický jazyk. V nižšom sekundárnom vzdelávaní obsah vzdelávanej oblasti realizuje v týchto predmetoch: slovenský jazyk a slovenská literatúra, maďarský jazyk a literatúra a anglický jazyk. Nemecký jazyk sa vyučuje v krúžkovej činnosti.

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakom tým, že ich vedie k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;
- osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v sociokultúrnom prostredí;
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti;
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov;

9.2 Matematika a práca s informáciami

Táto oblasť zahŕňa v sebe učebné predmety matematiku a informatiku. Vzdelávací obsah matematiky je rozdelený do piatich tematických okruhov, čo

sa zachováva aj pre ostatné stupne vzdelávania, pričom na každom stupni explicitne nemusí byť zastúpený každý tematický okruh:

- Čísla, premenná a počtové výkony s číslami,
- Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy,
- Geometria a meranie ,
- Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika,
- Logika, dôvodenie, dôkazy.

Matematika rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách. Je rozpracovaná na kompetenčnom:

- riešením úloh a problémov postupné budovanie vzťahu medzi matematikou a realitou, na základe využitia induktívnych metód rozvíjať matematické nazeranie, logické a kritické myslenie,
- spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom žiakov používať prostriedky IKT (kalkulačky, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií,
- viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa,
- systematickým, premysleným a diferencovaným riadením práce žiakov podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov.

9.2.1 Informatika

Informatická výchova a informatika podobne ako matematika rozvíjajú myslenie žiakov, ich schopnosť hľadať riešenia problémových úloh a overovať ich s použitím IKT. Vedú k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť všetkým žiakom získať základnú digitálnu gramotnosť. Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní aj iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Vzdelávací obsah informatiky je rozdelený na päť tematických okruhov:

- informácie okolo nás,
- komunikácia prostredníctvom IKT,
- postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie,
- princípy fungovania IKT,
- informačná spoločnosť.

Cieľom informatiky je zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku majú žiaci získať základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov (písanie, prvouka, matematika, výtvarná výchova, hudobná výchova) sa žiaci zoznámia s možnosťami kreslenia, trénovania počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií. V predmete informatická výchova sa žiaci pripravujú na pochopenie základných pojmov a mechanizmov pri riešení najrôznejších problémov pomocou, resp. prostredníctvom IKT. Žiaci sa naučia využívať nástroje internetu na komunikáciu, na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií. Žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT.

9.3 Príroda a spoločnosť

Príroda a spoločnosť sú dve navzájom prepojené súčasti nášho života, ktoré zaujímajú žiakov už od predškolského veku. Žiaci si uvedomujú priestor okolo seba, prírodu, ľudí, kultúru a to všetko vo vzájomnom vzťahu. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, zaujímajú sa o svet okolo seba a o jeho fungovanie, hľadajú príčiny fungovania, skúšajú a učia sa pri tom. Postupné oboznamovanie sa s prírodnými a spoločenskými javmi a zákonitosťami v súlade s prírodovedným a spoločenskovedným poznaním je umožnené v tomto stupni vzdelávania takým spôsobom, ktorý u žiaka rozvíja aj procesúalnu stránku samotného poznávacieho procesu. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, rozumel a snažil sa ich vysvetliť. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie poznávacej zvedavosti a skúmanie javov a udalostí, ktoré sú spojené so samotným a jeho bezprostredným životným prostredím. Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosť a úroveň ich kognitívnych schopností, napríklad v témach „plynutie času, zmeny v prírode, cyklus stromu, rastliny, zvieratá, hmota“.

Okrem samotného skúmania javov v prírode, žiaci tým, že cestujú so svojimi rodičmi, všímajú si priestor okolo seba. Prebudenie záujmu o krásy prírody a zaujímavé ľudské výtvyry v blízkom ale aj vzdialenom okolí je podoprené zaujímavým spôsobom učenia sa o vlasti vo vlastivede.

Dôležitým cieľom je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo schopné samostatne sa orientovať v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň, viesť žiakov k pochopeniu potreby ochrany prírodného a kultúrneho prostredia a k jeho aktívnej ochrane, viesť žiakov k efektívnejšiemu využívaniu látok, ktoré príroda ľuďom poskytuje, umožniť poznanie fungovania ľudského tela a zdravý životný štýl a viesť k aktívnej ochrane vlastného zdravia, rozvíjať emotívne (dobrodružné) poznávanie, pozorovanie a hodnotenie javov z rodnej krajiny (okolie školy a bydliska) ale aj širšieho okolia svojho regiónu a celej krajiny, podporovať schopnosť žiakov rozprávať o svojom rodnom kraji (krajine svojho okolia), pričom využívajú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností, porozprávať o významných historických udalostiach. S rozvojom poznatkového systému a spôsobov jeho obohacovania a modifikácie súvisí aj rozvoj špecifických postojov, ktoré vedú dieťa k uvedomelejšiemu využívaniu svojich vedomostí. Rozvoj poznatkového systému, spôsobov jeho nadobúdania a modifikácie poznatkov, ako aj rozvoj špecifických postojov majú v edukačnom pôsobení učiteľa vzájomne ekvivalentnú hodnotu a postavenie.

Dieťa nezískava len poznatky, ale postupne sa stáva prírodovedne gramotným. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom troch učebných predmetov: prvouka, prírodoveda a vlastiveda.

9.4 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. Zahŕňa predmety: fyzika, chémia a biológia. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny, pôsobia na seba a ovplyvňujú sa. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka.

Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom vyučovania umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu v tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale aj prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v prírode a v laboratóriu, čím si rozvíjajú zručnosti pri práci s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami, náčrtmi.

Podstatné je poznanie základných princípov ochrany krajiny a životného prostredia; a osvojení si základných princípov zdravého životného štýlu. Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu v predmetoch fyzika, chémia, biológia. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

9.5 Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť sa prostredníctvom obsahu snaží uchovať kontinuitu tradičných hodnôt našej spoločnosti v súlade s aktuálnymi integračnými procesmi, viesť k vnímaniu vlastenectva a národnej hrdosti v kontexte európanstva a multikulturalizmu.

Cieľom vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi prírodou a spoločnosťou. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú základné vedomosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne a o ostatných regiónoch Slovenska. Oboznamujú sa s územím, obyvateľmi, ich tradíciami a zvykmi, so svetom detí i dospelých, osvojujú si pravidlá a normy správania doma, v škole a na verejnosti. Učia sa orientovať v čase, časových údajoch, histórii vlastnej rodiny, svojej vlasti i ľudskej spoločnosti. Vedú sa k pochopeniu vlastného miesta a roly v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, vlastenectvo, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym, národu a celej spoločnosti. Vychováva žiakov k láske k vlasti a súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu.

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť otvára priestor pre kultivovanie individuálnych a spoločenských spôsobilostí (kompetencií), učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok dôležitých pre vzdelanostnú spoločnosť. Rozvíja myšlienkové operácie, praktické zručnosti a vedomie vlastnej identity žiaka.

Výchova a vzdelávanie v oblasti smeruje k vytváraniu kľúčových kompetencií tým, že žiakov vedie k:

- orientácii v čase a priestore,
- získavaní základných schopností a zručností poznávať historický materiál,
- získavaní základných vedomostí z oblasti historických faktov (svetové a národné dejiny),
- pochopeniu príčin a dôsledkov historických udalostí,
- čítaniu a interpretovaniu historických máp, obrázkov, fotografií, tabuliek a iných prostriedkov používaných v dejepise,
- osvojovaniu noriem spoločenského správania a občianskeho spolužitia,
- rešpektovania hodnoty pozitívnych medziludských vzťahov,
- práci s informáciami o Slovenskej republike ako časti zeme a o Zemi ako celku,
- porozumeniu premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek,
- porozumeniu a rozvíjaniu čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov ako prostriedkov geografie,
- rozvíjaniu podnikateľských zručností spracúvaním projektov,
- zvládnutiu bežných situácií v osobnom i občianskom živote,
- nachádzaniu vlastného miesta a roly v spoločnosti,
- získavaní orientácie v aktuálnom verejnom živote Slovenskej republiky i vo svete,
- pochopeniu podstaty demokracie, práv a povinností občanov, rozpoznávaní protiprávneho konania a uvedomení si jeho dôsledkov,
- kultivovanému vyjadrovaniu vlastných myšlienok, názorov, postojov a ich obhajovaniu,
- úcte k vlastnému národu i k iným národom a národnostiam,
- pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych, náboženských a iných odlišností ľudí a spoločenstiev,
- budovaniu kladného vzťahu ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám.

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety dejepis, geografia a občianska náuka, aj keď témy sa nachádzajú aj v ďalších predmetoch v iných oblastiach.

Do predmetu občianska náuka sú zapracované aj témy Národného štandardu finančnej gramotnosti podľa verzia 1.2 .

9.6 Človek a hodnoty

Vzdelávacia oblasť sa zameriava na budovanie a kultiváciu duševného, duchovného a sociálneho rozmeru mladých ľudí. Napomáha im k postupnému vytváraniu ich hodnotovej orientácie tak, aby raz ako dospelí jedinci bol prínosom pre ľudské spoločenstvo.

Cieľom vzdelávacej oblasti je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútorňovanie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa realizuje v povinne voliteľných vzdelávacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova.

Súčasťou vzdelávacej oblasti je

- Etická výchova (primárny, nižší sekundárny stupeň vzdelávania)
- Náboženská výchova (primárny, nižší sekundárny stupeň vzdelávania)

Učebné osnovy náboženskej výchovy budú predmetom schvaľovania Konferencie biskupov Slovenska v zmysle zmluvy s Vatikánom.

Povinne voliteľný vzdelávací predmet etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je

- rozvoj sociálnych zručností (otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných),
- podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Povinne voliteľný vzdelávací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru, ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu schopností a spôsobilostí žiakov a vedie ich k:

- sebaúcte, k autonómnemu cíteniu a mysleniu,
- hodnoteniu, zaujímaniu stanovísk, rozlišovaniu dobra od zla,
- spoznávaní efektívnej komunikácie, dôvodov a prvkov prosociálneho správania primeraného veku,
- spoznávaní zásad dobrých medziľudských vzťahov,
- zvnútorňovaniu prosociálnych hodnôt, postojov a sociálnych noriem,
- rozvíjaní sociálnych zručností,
- formovaniu spoločenstva žiakov,

- rozvíjaniu a reflexii v otázkach Boha, významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem pre konanie človeka a dávaniu odpovede na základe zjavenia a viery cirkvi,
- oboznamovaní so skutočnosťou viery a s posolstvom, na ktorom sa viera zakladá a napomáhaní prostredníctvom uvažovania rozumom zdôvodniť vieru,
- prijímaní osobných rozhodnutí vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, k svetonázorom a ideológiám a podpore pochopenia a tolerance voči rozhodnutiam druhých,
- motivácii k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

9.7 Človek a svet práce

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy pracovných činností a technológií, ktoré by mali viesť žiakov k získaniu základných zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispievať k úcte k práci .

V primárnom vzdelávaní do vzdelávacej oblasti patrí predmet pracovné vyučovanie, ktoré sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie sa človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

Obsahom predmetu pracovné vyučovanie je tvorivé využitie technických materiálov, základy konštruovania, stravovanie a príprava jedál, starostlivosť o životné prostredie, ľudové tradície a remeslá.

Základom tejto vzdelávacej oblasti v nižšom sekundárnom vzdelávaní je vzťah k práci a otázky výberu povolania.

Cieľom predmetu technika je pripraviť žiakov na život v praxi a na to, aby sa v budúcnosti dokázali uplatniť na trhu práce (napr. aby dokázali dodržiavať pravidlá, povinnosti a záväzky, aby sa vedeli adaptovať sa na zmenené pracovné podmienky).

Oblasť vzdelávania sa sústreďuje na to, aby žiaci dokázali pristupovať k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, ale aj funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu. Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vede žiakov k:

- pozitívnemu vzťahu k práci a zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- osvojeniu základných pracovných zručností a návykov v rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote,

- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku,
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoju a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu,
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávaniu a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia,
- orientácii v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojení potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenia, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu,
- k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov.

9.8 Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť rozvíja žiacke povedomie vlastnej kultúrnej identity, jeho vlastné kultúrnohistorické vedomie, schopnosť rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr. Žiak sa učí využívať základné kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu, rozlišovať rôzne súčasti kultúry (umenie, veda, náboženstvo, šport), rozumieť ich súvislostiam a úlohe vo svojom živote a v živote spoločnosti. Učí sa rozlišovať hlavné umelecké druhy, ich médiá, formy, hlavné tendencie a štýly, vyjadrovacie prostriedky, základné kompozičné princípy; opisovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, chápať význam estetických faktorov, estetickej činnosti v každodennom živote, chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.

Oblasť je realizovaná prostredníctvom povinných predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Cieľom vzdelávacej oblasti je, aby žiak:

- dokázal chápať význam umenia a estetickej činnosti a faktorov v každodennom živote,
- získal poznatky o súčasnej umeleckej tvorbe a kultúre,
- mal povedomie vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia,
- rozlišoval hlavné umelecké druhy, opisoval svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, rešpektoval a toleroval hodnoty iných kultúr,
- primerane veku si vytváral vlastné názory a postoje
- uplatňoval kritické myslenie k súčasnej kultúrnej ponuke a k médiám,

- dokázal tvorivo vyjadrovať svoje predstavy a myšlienky vybranými prostriedkami výtvarného umenia, hudby, písaného a hovoreného slova, pohybového gesta,
- formoval kultivovanú vizuálnu, sluchovú, jazykovú a pohybovú gramotnosť.

Obsah vzdelávacej oblasti je zameraný prakticky aj teoreticky. V primárnom a v nižšom sekundárnom vzdelávaní rozvíja hlavne zručnosti v práci s umeleckými prostriedkami a s kultúrnymi nástrojmi na základe zážitku zo samotného tvorivo-vyjadrovacieho procesu žiaka. Vzdelávacia oblasť rozvíja osobnostné, kognitívne, komunikačné a občianske kompetencie. Pretože žiak je komplexnou osobnosťou a nie je možné rozvíjať jeho kompetencie izolovane, jednotlivé kompetencie sa rozvíjajú cez viaceré témy.

Vyjadrovacie procesy umení poskytujú k takejto komplexnosti veľmi dobré východisko, lebo v integrovanej forme zapájajú mimoracionálne (zmyslové, citové, motorické) zložky.

9.9 Zdravie a pohyb – telesná a športová výchova

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb.

Hlavným predmetom je telesná a športová výchova, ale témami o starostlivosti o zdravie prispievajú aj prírodoveda. resp. etická výchova. Zameranie telesnej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne zamerané na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Telesná výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Cieľom predmetu je :

- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, k športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- podporovať vytváranie optimálneho rozvoja zdravotne orientovanej zdatnosti,

- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.

Hlavným cieľom telesnej výchovy v primárnej edukácii je pozitívna stimulácia vývinu kultúrnej gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti.

Základné okruhy sú:

1. základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti,
2. manipulačné, pohybové a prípravné športové hry,
3. kreatívne a estetické pohybové činnosti,
4. psychomotorické cvičenia a hry,
5. aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti.

V nižšom sekundárnom vzdelávaní je dôraz v tejto vzdelávacej oblasti kladený na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života. Pohyb a zdravý spôsob života sa objavuje v cieľoch viacerých predmetov, napríklad telesnej a športovej výchovy a biológie, etickej výchovy, techniky a sveta práce. Charakteristickým znakom vzdelávacej oblasti sú vedomosti a praktické skúsenosti vedúce k rozvoju pohybových schopností, zlepšovaniu pohybovej výkonnosti žiaka, k získaniu základov športov a ich využívaniu s perspektívou ich uplatnenia v štruktúre vlastného pohybového režimu.

Najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej činnosti ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu.

Vzdelávacia oblasť je výrazne spojená so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou činnosťou nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životosprávy, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybové prostriedky sú v predmete telesná a športová výchova rozdelené do štyroch modulov

- zdravie a jeho poruchy,
- zdravý životný štýl,
- zdatnosť a pohybová výkonnosť,
- športové činnosti pohybového režimu.

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy je umožniť žiakom osvojiť si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti na primeranej úrovni, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na záujmy žiakov, ich predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné

zdravie. Preto vo všetkých ročníkoch sa zvýšil počet vyučovacích hodín telesnej a športovej výchovy o jednu hodinu.

Žiaci končiaci základnú školu by mali mať vytvorenú predstavu o význame telesnej a športovej aktivity pri upevňovaní zdravia, mali by poznať účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Mali by samostatne prejavovať záujem o pohybové činnosti, mať zodpovedajúcu úroveň pohybových schopností v súlade s ich pohybovými predpokladmi, mať osvojené pohybové činnosti, z ktorých si dokážu vytvoriť pohybové programy pre vlastnú potrebu.

9.10 Zdravie a pohyb – Pohybová kultúra – ľudové hry a ľudové tance

Pohybová kultúra patrí medzi skupiny nepovinných predmetov. Pohybová kultúra je významnou formou telesnej výchovy, aj kultúry, ktorý rozširuje možnosti využitia sa žiakov a kompenzuje prevahu ich duševného zaťaženia v týždennom režime školskej i mimoškolskej práce. Prehľbuje individuálne diferencované záujmy a vzťah k pohybovej aktivite i telesnej kultúre.

Ciele pohybovej kultúry:

- Zvýšiť úroveň telesnej zdatnosti
- Prispieť k správne držaniu tela
- Upevniť fyzické a duševné zdravie žiakov
- Všeobecne posilniť záujem a aktívny vzťah žiakov k telovýchovnej činnosti, k telesnej kultúre
- V škole máme personálne a odborné podmienky na rozvíjanie hudobného cítenia našich detí. Naš školský vzdelávací program obohatíme aj o ciele zamerané na rozvoj hudobných schopností a tak vytvoríme základy hudobno-pohybovej kultúry u našich detí, aby mohli v budúcnosti v primárnom vzdelávaní ďalej rozvíjať svoj talent a udržiavať kultúrne tradície v obci.
- Základná škola ponúka priestorové i materiálne podmienky na rozvíjanie hudobných a tanečných schopností. Hudba a tanec poskytuje veľa príležitostí na sebavyjadrenie. Hudobnosť dieťaťa sa rozvíja prirodzene, v spojení s rozvojom ostatných detských prejavov. Hudba a tanec by mali byť neoddeliteľnou súčasťou života v základnej škole. Hudobné schopnosti rozvíjame prostredníctvom rôznych hudobných činností. Zo všetkých hudobných dispozícií sa prednostne prejavuje zmysel pre rytmus. Spočiatku zaradíme rytmické hry a riekanky.

9.10.1 Výchovno – vzdelávacie stratégie

9.10.1.1 Štruktúra kompetencií

9.10.1.1.1 *Pohybové kompetencie:*

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne spôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

9.10.1.1.2 Kognitívne kompetencie:

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti. Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.

9.10.1.1.3 Interpersonálne kompetencie:

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.

9.10.1.1.4 Postojové kompetencie:

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej aktivity.
- Využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

9.10.1.1.5 Odborné kompetencie:

- Oboznámenie sa s tradičnými ľudovými hrami
- Osvojenie a rozvíjanie zručnosti a dovednosti ľudových tancov
- Vytvorenie moderného spôsobu vnímania ľudovej kultúry – života ľudu
- Oboznámenie sa s tanečnými pohybmi a ich využitie v praxi
- Vytvorenie tanečného pohybu k hudbe
- Oboznámenie sa s improvizáciou a s pravidlami výtvoru tanca a ich využitie v praxi
- Rozvíjanie pohybovej pamäti, vedieť pohybových tvarov v priestore
- Oboznámenie sa s prvkami, ktoré sú vo vzájomnom vzťahu s tancom: spev, hudba
- Oboznámenie sa s poznatkami využitia javiska

- Vytvorenie správneho držanie tela tanečníka

9.10.1.1.6 Osobné kompetencie:

- Rozvíjanie estetického cítenia
- Výchova k pravidelnej a dohládnej vytrvalej práci
- Výchova otvorenosti a prijatia hodnôt minulosti i prítomnosti
- Vizuálna pamäť a ich rozvíjanie
- Rozvíjanie kreativity a telesno-duševných schopností
- Využitie verbálnej a neverbálnej komunikácie

9.10.1.1.7 Spoločenské kompetencie:

- Radosť z kolektívneho výtvoru
- Schopnosť prijatia rôznorodosti
- Vytvorenie vedomia o pravidlách
- Výchova o životnom štýle, rozvíjanie sociálneho cítenia
- Potreba zdravého životného štýlu

9.10.1.1.8 Metodické kompetencie:

- Rozvíjanie schopností a vedomostí
- Vytvorenie a osvojenie inteligentných vedomostí
- Rozvíjanie porozumenia kontextu
- Využitie už získaných vedomostí
- Využitie a vytvorenie kreativity
- Výchova k samostatnému učeniu
- Spoznanie talentu a jeho rozvíjanie

9.10.1.2 Medzipredmetové vzťahy

Na hodine pohybovej kultúry možno využiť poznatky aj z iných predmetov.
Napri.:

- Maďarský jazyk a literatúra
- Telesná výchova
- Hudobná výchova
- Vlastiveda
- Dejepis
- Geografia

9.10.1.3 Prierezové témy

- Osobnostný a sociálny rozvoj – rozvíja sa ľudský potenciál žiakov, poskytuje im základy na plnohodnotný a zodpovedný život.
- Multikultúrna výchova – zaraďuje sa do vzdelania preto, lebo žiaci sa v škole stretávajú so žiakmi rôznych kultúr. Žiaci by mali byť pripravení na rozdielnosť kultúr. Výchovné pôsobenie je zamerané na rozvoj chápania, akceptácie, medziludskej tolerancie a emocionálne pochopenie inej kultúry.

- Ochrana života a zdravia – cieľom vzdelávania je poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života iných ľudí.

9.10.1.4 Pedagogické stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín, vekových a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia

9.10.1.5 Formy práce

Frontálna, vo dvojiciach, individuálna, skupinová.

Podrobný rozpis metód a foriem práce:

- motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- motivačná demonštrácia (vzbudenie záujmu pomocou ukážky),
- zážitkové učenie

Pri vytváraní nových poznatkov a zručností využijeme expozičné metódy:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- demonštračná metóda (pozorovanie).
- Pre realizáciu cieľov využijeme praktické aktivity (samostatná činnosť na základe inštruktáže). Z aktivizujúcich metód využívame dramatické a didaktické hry.
- Fixačné metódy, ktoré využívame sú: Metóda opakovania precvičovania.
- Z organizačných foriem uplatňujeme vyučovaciu hodinu (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu).
- V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hlavným cieľom hodnotenia je naučiť žiaka hodnotiť samého seba, aby vedel posudzovať vlastné sily a schopnosti. Pravidelne sa uplatňujú vzájomné hodnotenie spolužiakov a sebahodnotenie. Hodnotí sa osvojenie

491 Mužla – Muzsla

---

základných poznatkov, zručností a postojov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

- 1. ročník – motivácia – slovné hodnotenie bez známky
- 2. ročník – motivácia – slovné hodnotenie bez známky

10 Prierezové témy

Prierezové témy pre vzdelávanie Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové tematiky, ktoré sa spravidla prelínajú cez obsahové vzdelávacie oblasti. Naša základná škola prierezové témy aplikuje ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania vhodných vyučovacích predmetov a formou kurzu.

Začlenenie prierezových tém v ISCED 1 najmä do predmetov:

Osobnostný a sociálny rozvoj – človek a komunikácia, triednická hodina

Environmentálna výchova – prírodoveda

Ochrana života a zdravia – didaktické hry ročne raz – didaktické hry

Multikultúrna výchova – človek a komunikácia

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra – vlastiveda, záujmový krúžok

Výchova k manželstvu a rodičovstvu – etika, náboženská výchova, prírodoveda

Pohybová kultúra – maďarský jazyk a literatúra , telesná výchova, hudobná výchova, vlastiveda

Začlenenie prierezových tém v ISCED 2 najmä do predmetov:

Multikultúrna výchova – človek a komunikácia, občianska výchova

Mediálna výchova – človek a komunikácia, informatika

Osobnostný a sociálny rozvoj – človek a komunikácia, triednická hodina

Environmentálna výchova – prírodovedné predmety

Dopravná výchova – kurz žiakov 5. ročníka

Ochrana života a zdravia – prírodovedné predmety, účelové cvičenia v teréne

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra – človek a komunikácia, dejepis, záujmový krúžok

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – vo všetkých učebných predmetoch

Výchova k manželstvu a rodičovstvu – etika, náboženská výchova, biológia, občianska náuka

Pohybová kultúra – maďarský jazyk a literatúra , telesná výchova, hudobná výchova, dejepis, geografia

10.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne podporujú akademický rozvoj. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmýšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebvzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Dôležité je, aby prierezová téma podporovala u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálnopatologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok).

Cieľom je, aby žiak získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjal sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný asociálny život a spoluprácu.

V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj k rodinnej výchove. Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v vzdelávacej oblasti človek a komunikácia, triednická hodina a občianska výchova, ďalej etická a náboženská výchova, ale je dôležité aby si učiteľ uvedomil, že na dosiahnutie cieľov tejto prierezovej tematiky je nutné vymedziť priestor aj v náukových predmetoch. Učitelia túto prierezovú tému majú realizovať prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Cieľom jej uplatňovania je nasmerovať žiakov k:

- porozumeniu sebe a iným,
- získavaniu pozitívneho postoja k sebe a druhým,
- zvládaniu vlastného správania,
- formovaniu dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej,
- rozvíjaniu základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce,
- získaniu základných sociálnych zručností pre riešenie rôznych situácií,
- akceptácii rôznych typov ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov,
- uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania v každodennom živote.

Spôsob realizácie prierezovej témy okrem začlenenia do vzdelávacej oblasti:

V ISCED 1 –

- besedy s školským psychológom

- rozhovory a diskusie,
- didaktické hry a aktivity.

V ISCED 2 –

- besedy s školským psychológom a s odborníkom CPPPaP,
- rozhovory a diskusie,
- projekty,
- multimediálna prezentácie,
- didaktické hry a aktivity.
- monitorovanie s anonymnými testami
- vyhodnocovanie výsledkov

10.2 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova je prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou a prírodovednými predmetmi a v ďalších predmetoch ako vlastiveda, pracovné vyučovanie, etická výchova. Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie.

Tematické okruhy na predmetoch

1. Ochrana prírody a krajiny
2. Zložky životného prostredia
3. Prírodné zdroje, ich využívanie, ochrana
4. Ľudské aktivity a problémy životného prostredia
5. Vzťah človeka k prostrediu

Cieľom environmentálnej výchovy pre žiakov je:

- schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi;

- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta;
- schopnosť pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;
- poskytovať vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu;
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu;
- vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská;
- schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce.
- V oblasti postojov a hodnôt:
- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia;
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a k prírodnému a kultúrnemu dedičstvu;
- prehľbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania priaznivého k životnému prostrediu;
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, nieť zodpovednosť.

Aktivity školy podporujúce environmentálnu výchovu

- Deň Zeme – 22. apríl – aktivita zameraná na ochranu životného prostredia, tradične tematicky zameraná „Vyčisti si svoje okolie“. Aktivita je realizovaná formou besedy, súťaží a praktických aktivít v teréne zameraných na zber odpadkov, lokalizovaním nelegálnych skládok v obci a výsadbou novej zelene.

- Úprava areálu školy – tradičné sezónne práce na úpravu okolia školy, starostlivosť o kvetinové záhony, dreviny.
- Ovocie a zelenina v našom jedálnom lístku – aktivita zameraná na zdravý životný štýl, podporovanie pohybových aktivít, pobyt na čerstvom vzduchu, konzumáciu zdravých potravín počas Rozprávkovej noci na škole.
- Recyklácia – celoročná aktivita školy zameraná na recyklovanie odpadového materiálu, využívanie odpadového materiálu. V škole sú umiestnené nádoby na recyklovanie papiera, plastov a hliníka. Každoročné organizovanie zberu papiera.
- Ochrana vtáctva – zimná aktivita žiakov I. stupňa. Výroba krmidiel, prikrmovanie vtákov v areáli školy.
- Čo dýchame – podpora pestovania izbových kvetov v triedach a ich význam pre život človeka.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

V ISCED 1:

- vychádzka,
- výlet s tematikou objavovania rozmanitosti a krás prírody,
- škola v prírode,
- didaktické hry a hravé environmentálne aktivity na I. stupni,
- výtvarné a priestorové spracovanie s využitím odpadového materiálu,

V ISCED 2 :

- projektové spracovanie témy,
- vychádzka,
- exkurzia – prírodovedné múzeum, arborétum,
- výlet s tematikou objavovania rozmanitosti a krás prírody,
- multimediálne spracovanie environmentálnej témy – vytvorenie prezentácie,
- výtvarné a priestorové spracovanie s využitím odpadového materiálu,

10.3 Ochrana života a zdravia

Ochrana života a zdravia (OŽZ) sa na našej základnej škole realizuje prostredníctvom didaktické hry ročne raz v ISCED 1 a s účelovými cvičeniami v teréne v ISCED 2.

Ochrana života a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

V ISCED 1 :

- Didaktické hry (DH) v 1 .- 4 . ročníku sa konajú v prírode 1 raz v roku v trvaní 4 hodín. Pred DH realizujeme deň prípravy najmä na teoretickú časť v rozsahu 2-4 hodín podľa náročnosti plánovaných činností.

V ISCED 2 :

- Účelové cvičenia v teréne (ÚČ) v 5. - 9. ročníku realizujeme v prírode 1 raz do roka po 5 hodín spravidla na jar. Pred realizáciou ÚČ vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 3 - 5 hodín podľa náročnosti obsahu a organizácie plánovaného ÚČ.

Odbornú zložku učiva napĺňajú tematické celky s uvedeným obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a byť v prírode.

10.4 Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na naše kresťanské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehĺbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr v našej republike,

Multikultúrnosť v našej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na

tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokáže s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Multikultúrnú výchovu možno prirodzene začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však možno v obsahovej a metodologickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjať aj v prírodovedných predmetoch či pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Hlavné ciele multikultúrnej výchovy pre primárne vzdelanie:

- Viesť žiakov k uvedomeniu si povahy vlastného sociokultúrneho prostredia a k chápaniu kultúrnej identity tohto prostredia.
- Viesť žiakov k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti najbližšieho okolia.

Témy multikultúrnej výchovy:

1. Akceptovanie inej kultúry
2. Rozvoj medziludskej tolerancie
3. Spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry
4. Poznať históriu, zvyky, tradície iných kultúr
5. Schopnosť chápať vzťahy vlastnej kultúry s inými kultúrami
6. Schopnosť chápať popri výhodách aj obmedzenia vlastnej kultúry a iných kultúr
7. Spolupráca s inými kultúrami
8. Boj proti neznášanlivosti, rasizmu, xenofóbii
9. Medziludské vzťahy v škole, vzťah medzi učiteľmi a žiakmi

Spôsob realizácie prierezovej témy:

V ISCED 1 :

- rozhovory na triednických hodinách,

- besedy na hodinách človek komunikácia a vlastivedy
- výtvarné spracovanie témy,

V ISCED 2 :

- besedy s odborníkom,
- rozhovory na triednických hodinách,
- rozhovory na hodinách človek komunikácia a občianskej náuke
- projektové spracovanie,
- multimediálne prezentácie,
- výtvarné spracovanie témy,

10.5 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom nášho regiónu.

Prierezová téma nenásilnou formou začlení vo vyučovaní do viacerých predmetov, najmä do predmetov vlastiveda a dejepis ale aj formou projektov, exkurzií a do krúžkovej činnosti. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa začlení hlavne do predmetu vlastiveda ale objaví sa aj v ďalších predmetoch ako výtvarná, hudobná, literárna a etická výchova,

Cieľom prierezovej témy je: vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

V ISCED 1 :

- výučba regionálnych tradícií,
- tvorivé dielne s remeselníkmi– tradičné remeslá, ručné práce,
- exkurzie za pamiatkami regiónu a obce,
- výtvarné spracovanie danej témy,
- rozhovor, beseda v triede,
- deň remesiel, vianočné trhy, vynášanie Moreny a pod.
- krúžok folklórneho tanca
- zborový spev v spolupráci so Súkromnou základnou umeleckou školou K. Pappovou

- spolupráca s Hagyományok Háza Budapest

V ISCED 2 :

- výučba regionálnych tradícií,
- besedy s odborníkom – pracovník múzea, historik, remeselník,
- tvorivé dielne s remeselníkmi– tradičné remeslá, ručné práce,
- exkurzie za pamiatkami regiónu a obce,
- návšteva regionálnych múzeí, galérií, pamiatok, pamätných izieb ...,
- výtvarné spracovanie danej témy,
- rozhovor, beseda v triede,
- deň remesiel, vianočné trhy, vynášanie Moreny a pod.
- krúžok folklórneho tanca
- zborový spev v spolupráci so Súkromnou základnou umeleckou školou K. Pappovou
- spolupráca s Hagyományok Háza Budapest

10.6 Mediálna výchova

Jedným z významných socializačných faktorov, ovplyvňujúcich hodnoty, postoje a správanie jedinca, sú médiá. Začlení sa najmä do predmetov človek a komunikácia a informatika. Osvojenie schopnosti kompetentného zaobchádzania s médiami je cieľom mediálnej výchovy ako prierezovej témy.

Hlavným cieľom mediálnej výchovy je získanie a rozvoj mediálnej gramotnosti a osvojenie mediálnych kompetencií – t. j. schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov, aby žiaci:

- lepšie porozumeli pravidlám fungovania mediálneho sveta a primerane veku sa v ňom orientovali,
- dokázali posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesionálny rast,
- dokázali si uvedomiť negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažili sa ich zodpovedným prístupom eliminovať,
- vedeli tvoriť mediálne produkty

Spôsob realizácie prierezovej témy:

V ISCED 1 :

- rozhovor, diskusia,
- návšteva divadla, kina,

- výtvarné spracovanie – plagát

V ISCED 2 :

- akcia školy pre 2. stupeň – Rozprávková noc v škole,
- beseda s mediálne známou osobou,
- rozhovor, diskusia,
- návšteva divadla, kina,
- vytvorenie multimediálnej prezentácie,
- výtvarné spracovanie – plagát

10.7 Dopravná výchova

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, korčuliari, kolobežkári, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy. Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií:

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému, vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,

- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

V ISCED 1 :

- pohyb v objekte a v areáli školy, mimo školy,
- dopravná výchova pomocou didaktických hier,
- beseda s políciou,
- riešenie slovných úloh z matematiky s tematikou dopravnej výchovy.

V ISCED 2 :

- pohyb v objekte a v areáli školy, mimo školy,
- pohyb na exkurziách
- pre žiakov 5. ročníka je dopravná výchova realizovaná formou kurzu, počas Účelových cvičení,
- beseda s políciou,
- riešenie slovných úloh z matematiky s tematikou dopravnej výchovy.

10.8 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť žiaci využívať vo viacerých predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii svojej školy. Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pričom pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu,

získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a využiť ich pri vhodnom výbere témy, aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Prierezovú tému je možné začleniť do všetkých predmetov. V najväčšej miere je téma začlenená v predmetoch:

- anglický jazyk,
- prírodoveda,
- vlastiveda,
- biológia,
- geografia,
- informatika,
- fyzika.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

V ISCED 1:

- výstava zhotovených projektov v priestoroch školy či v jej areáli,
- výtvarné spracovanie tematiky – prezentácia na verejnosti, v priestoroch školy,
- tvorivé priestorové projekty v rámci prírodovedných predmetov,
- tímová práca na projekte – rozdelenie úloh, argumentovanie, prezentácia výsledkov pred publikom,

V ISCED 2 :

- vytvorenie multimedálnej prezentácie na danú tému,
- verejné prezentovanie projektov –, spolužiakom, mladším žiakom, rodičom, učiteľom
- výstava zhotovených projektov v priestoroch školy či v jej areáli,
- výtvarné spracovanie tematiky – prezentácia na verejnosti, v priestoroch školy,
- článok na webovej stránke,
- tvorivé priestorové projekty v rámci prírodovedných predmetov,
- prezentácia vlastných experimentov, objavov, pozorovania a skúmania – vystupovanie pred publikom,

- tímová práca na projekte – rozdelenie úloh, argumentovanie, prezentácia výsledkov pred publikom,
- prieskum – zhodnotenie výsledkov prieskumu, vyhodnotenie formou grafov, tabuliek.

10.9 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Problematika výchovy k manželstvu a rodičovstvu je dôležitou súčasťou nielen každodenného života, ale aj edukačného procesu. Je preto veľmi dôležité, aby už žiaci základnej školy získavali potrebné informácie pre svoj budúci partnerský a neskôr manželský život. Pri zisťovaní životných hodnôt žiakov je práve túžba plnohodnotnej rodine na prvom mieste. Preto príprava na rodinný život je tak isto dôležitá, ako príprava na budúce povolanie.

Začlení sa ako prierezová téma najmä do predmetov etika, náboženská výchova, prírodoveda, biológia, občianska náuka.

Problémové východiská:

- Rodina je základná bunka spoločnosti.
- Rodina je základom pre každého človeka, je jeho domovom, istotou, útočiskom a miestom, kde sa môžeme vrátiť aj po prehratých bojoch.
- V spoločnosti je veľa neúplných a nefunkčných rodín, deti vyrastajú v prostredí, ktoré im neposkytuje naplnenie ich potrieb.
- Každá rodina, funkčná i nefunkčná, úplná či neúplná, každá zanecháva svoju pečať v srdci dieťaťa.
- Rodičia sú povinní vychovávať svoje dieťa.
- Deti v mnohých rodinách nežijú so svojimi biologickými rodičmi (hlavne s otcom), veľa detí žije v rozvedených rodinách, mnohé žijú s druhmi a priateľmi svojho rodiča alebo v pestúnskej starostlivosti, či adoptívnej rodine.
- Rodinné vzťahy, pestúnske deti a ich postavenie v rodine.
- Základ výchovy dieťaťa spočíva v rodine.
- Rodič je zodpovedný za správanie a konanie svojho dieťaťa.
- Škola podáva pomocnú ruku a pomáha žiakom nájsť pozitívne hodnoty, uisťuje žiakov o dôležitosti rodinného zázemia, spolupracuje s rodičmi a podieľa sa na výchove a formovaní osobnosti každého žiaka.

Hlavné ciele :

- vychovávať sociálne, morálne a emocionálne zrelé osobnosti, schopné konať a správať sa v súlade s etickými normami a hodnotami

uznávanými danou spoločnosťou vo svojom vzájomnom, manželskom a rodinnom živote,

- umožniť a podporovať čo najplnší rozvoj ľudskej osobnosti v tom smere, aby boli utvorené všetky predpoklady na zdravý citový a manželský život, založenie rodiny, obojstranne uspokojivé párové a manželské spolužitie, predpoklady na utvorenie stabilnej rodiny, upevňovanie rodinných vzťahov a optimálne plnenie rodičovského poslania.

Na I. a II. stupni – utvárať základné vedomosti a zodpovedné postoje v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami

Výchova k manželstvu a rodičovstvu je prierezovou témou, ktorá je zapracovaná do jednotlivých predmetov výchovno-vzdelávacieho procesu.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

V ISCED :

Je VMR súčasťou predmetov etika, náboženská výchova, prírodoveda, a tvoria ju témy:

1. Rodina. Výchova v rodine.
2. Národy a národnosti.
3. Moje telo.
4. Zásady zdravého života.
5. Negatívne dôsledky fajčenia, alkoholu a ďalších drog na zdravie a správanie človeka.
6. Rovnoprávnosť pohlaví.
7. Vznik a vývoj ľudského jedinca.
8. Zmeny v organizme dieťaťa v období puberty.

V ISCED 2 :

Je VMR súčasťou predmetov etika, náboženská výchova, biológia, občianska náuka a tvoria ju témy:

1. Priateľstvo
2. Kultivované dospievanie
3. Anatómia a fyziológia rozmnožovacích ústrojov
4. Zodpovedný prístup k sexualite

5. Negatívny vplyv drogových závislostí na sexuálne a reprodukčné zdravie človeka

6. Zásady bezpečného správania

10.10 Rozvíjanie finančnej gramotnosti

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Témy NFŠG 1.1 a 1.2. sú zapracované najmä do predmetov matematika a občianska náuka, ale problematika je zahrnutá aj do ostatných vyučovacích predmetov

Témy: -úroveň 1 – zapracované do ISCED 1

-úroveň 2 – 3 zapracované do ISCED 2

Žiak má ovládať pojmy vyskytujúce sa v jednotlivých témach (očakávaniach). Toto ovládanie znamená, že žiak

- rozumie zadaniam úloh, v ktorých sa tieto pojmy vyskytujú,
- vie ich správne použiť pri formuláciách svojich odpovedí,
- vie dôležité pojmy stručne opísať (definovať).

10.10.1 Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia

Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám. Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.

Úroveň 2: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne

významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné). Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

Úroveň 2: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR. Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Navrhnuť spôsoby riešenia finančných situácií, v ktorých sa stretne s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

Úroveň 2: Identifikovať korupčné správanie. Identifikovať podvodné správanie. Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

10.10.2 Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia

Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí .

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Opísať, čo sú osobné príjmy človeka.

Úroveň 2: Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá). Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť.

Úroveň 2: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti. Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby. Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

10.10.3 Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby. Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Úroveň 2: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Úroveň 2: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

Úroveň 2: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí.

Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Úroveň 2: Opísať moderné spôsoby platenia. Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné). Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

10.10.4 Úver a dlh

Celková kompetencia

Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Zdôvodniť voľbu nákupu tovaru alebo služby alebo požičania si predmetu.

Úroveň 2: Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

Úroveň 2: Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov. Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

Úroveň 2: Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

10.10.5 Sporenie a investovanie

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Opísať, ako a prečo človek môže sporiť.

Úroveň 2: Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom. Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti). Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

10.10.6 Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti. Vysvetliť podstatu rizika a jeho typy.

Úroveň 2: Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 1: Vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť. Na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

Úroveň 2: Vysvetliť základný účel verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel. Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

11 Učebné plány

11.1 Inovovaný učebný plán –ISCED 1 –primárne vzdelávanie
 RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny platný od 1.9.2016

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Primárne vzdelávanie									
		1. ročník		2. ročník		3. ročník		4. ročník		Σ iŠVP	ŠkVP
		iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP		
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a slovenská literatúra	5	5	6	6	5	5	5	5	21	21
	maďarský jazyk a literatúra	8	8	6	6	5	5	5	5	24	24
	anglický jazyk					2	2	2	2	4	4
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	5	4	5	4	4	16	18
	informatika					1	1	1	1	2	2
Človek a príroda	prvouka	1	1	2	2					3	3
	prírodoveda					1	1	2	2	3	3
	fyzika										
	chémia										
	biológia										
Človek a spoločnosť	vlastiveda					1	1	1	1	2	2
	dejepis										
	geografia										
	občianska náuka										
Človek a hodnoty	etická/náboženská výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie					1	1	1	1	2	2
	technika										
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4
	hudobná výchova			1	1	1	1	1	1	3	3
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	3	2	3	8	10
	Pohybová kultúra		1		1						2
	základ	22		23		25		26		96	
	voliteľné (disponibilné) hodiny	1		2		2		1		6	
	spolu	23	23	25	25	27	27	27	27	102	102

Poznámky k učebným plánom:

- 1.) Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je nasledovný:
1. ročník –23 hodín , 2. ročník –25 hodín
3. ročník –27 hodín , 4. ročník –27 hodín
- 2.) Vyučovacia hodina učebného plánu trvá 45 minút.
- 3.) Predmety etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú v skupinách. Predmety sú klasifikované známku. Etická a náboženská výchova je spojená
- 4.) Pri vyučovaní predmetu na počítačoch triedu delíme na skupiny tak, aby pri jednom počítači sedel jeden žiak.
- 5.) V 2. ročníku delíme na skupiny hodiny SJSL a v 4. ročníku delíme na skupiny hodiny SJSL, ANJ, INV a PRV
- 6.) Voliteľné hodiny využívame na zavedenie nového predmetu pohybová kultúra – ľudová hry a ľudové tance a na posilnenie vyučovacích predmetov.
- 7.) Voliteľné hodiny sa využili na možnosť zvyšovania úrovne vzdelávania a na podporovanie návyku zdravého životného štýlu. Ďalej umožňujú efektívne využitie medzipredmetových vzťahov na vyššej úrovni.
1. ročníku 1 hodina na zavedenie predmetu pohybová kultúra – ľudová hry a ľudové tance
2. ročníku 1 hodina na zavedenie predmetu pohybová kultúra – ľudová hry a ľudové tance a 1 hodina na zvýšenie matematických kompetencií
3. ročníku 2 hodiny sa využili na zvyšovanie úrovne vyučovania MAT a TEV
4. . ročníku 1 hodina sa využila na zvyšovanie úrovne vyučovania TEV
- 8.) V jednotlivých vyučovacích predmetoch má vyučujúci možnosť upraviť obsah učiva až do výšky 30% v každom ročníku, zaradením nových poznatkov vyplývajúcich z aktuálneho rozvoja vedy a techniky a prispôsobenia učiva aktuálnym potrebám odboru, trhu práce, regiónu alebo špecifickým potrebám školy. Zmeny v obsahu učiva schvaľuje príslušná predmetová komisia.
- 9.) Žiaci v každom ročníku absolvujú exkurzie na prehĺbenie, upevnenie a rozšírenie poznatkov získaných v teoretickom vyučovaní. Exkurzie sú súčasťou výchovnovzdelávacieho procesu. Ich obsah a rozsah schvaľuje riaditeľ školy v súlade s učebným plánom. Pripravuje a vedie ich učiteľ, vyučovací predmet najviac súvisí s obsahom exkurzie. Organizácia exkurzie musí byť v súlade so smernicami.
- 10.) Vyučujúci sú povinní dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygienické predpisy a ochrany životného prostredia.
- 11.) Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifík výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Schválilo Min. školstva, vedy, výskumu a športu SR dňa 25. augusta 2016 pod číslom 2016-20657/35643:1-1010 ako súčasť Inovovaného štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2016 začínajúc prvým a druhým ročníkom.

11.2 Inovovaný učebný plán– ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie

RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny platný od 1.9.2015

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Primárne vzdelávanie											
		5. ročník		6. ročník		7. ročník		8. ročník		9. ročník		Σ iŠVP	ŠkVP
		iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP		
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a slovenská literatúra	5	5	5	5	4	4	5	5	5	6	24	25
	maďarský jazyk a literatúra	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	24	24
	anglický jazyk	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	15	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	5	4	4	4	4	4	4	5	6	21	23
	informatika	1	1	1	1	1	1	1	1			4	4
Človek a príroda	prvouka												
	prírodoveda												
	fyzika			2	2	1	1	2	2	1	1	6	6
	chémia					2	2	2	2	1	1	5	5
	biológia	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	7	7
Človek a spoločnosť	vlastiveda												
	dejepis	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	6	6
	geografia	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	6	6
	občianska náuka			1	1	1	1	1	1	1	1	4	4
Človek a hodnoty	etická/náboženská výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie												
	technika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1			4	4
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	3	2	3	2	3	2	3	2	2	10	14
	základ	29		30		31		31		30		151	
	voliteľné (disponibilné) hodiny	2		1		1		1		2		7	
	spolu	31	31	31	31	32	32	32	32	32	32	158	158

Poznámky k učebným plánom:

- 1.) Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je nasledovný:
5. ročník – 31 hodín, 6. ročník – 31 hodín, 7. ročník – 32 hodín
8. ročník – 32 hodín, 9. ročník – 32 hodín
- 2.) Vyučovacia hodina učebného plánu trvá 45 minút.
- 3.) Predmety etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú v skupinách. Predmety sú klasifikované známkou.
- 4.) Pri vyučovaní predmetu na počítačoch triedu delíme na skupiny tak, aby pri jednom počítači sedel jeden žiak.
- 5.) V 5. až 9. ročníku na hodine telesnej výchovy sú triedy spojené a delené podľa pohlavia žiakov.
- 6.) V 6. ročníku delíme na skupiny hodiny INF, TECH
V 7. ročníku delíme na skupiny hodiny SJaSL, ANJ, INF, TECH
- 7.) Voliteľné hodiny sa využili na možnosť zvyšovania úrovne vzdelávania a na podporovanie návyku zdravého životného štýlu. Ďalej umožňujú efektívne využitie medzipredmetových vzťahov na vyššej úrovni.
5. ročníku 2 hodiny na zvyšovanie úrovne vyučovania MAT a TEV
6. ročníku 1 hodina na zvyšovanie úrovne vyučovania TEV
7. ročníku 1 hodina na zvyšovanie úrovne vyučovania TEV
8. ročníku 1 hodina na zvyšovanie úrovne vyučovania TEV
9. ročníku 2 hodiny na zvyšovanie úrovne vyučovania SJSL a MAT
- 8.) V jednotlivých vyučovacích predmetoch má vyučujúci možnosť upraviť obsah učiva až do výšky 30% v každom ročníku, zaradením nových poznatkov vyplývajúcich z aktuálneho rozvoja vedy a techniky a prispôsobenia učiva aktuálnym potrebám odboru, trhu práce, regiónu alebo špecifickým potrebám školy. Zmeny v obsahu učiva schvaľuje príslušná predmetová komisia.
- 9.) Žiaci v každom ročníku absolvujú exkurzie na prehĺbenie, upevnenie a rozšírenie poznatkov získaných v teoretickom vyučovaní. Exkurzie sú súčasťou výchovnovzdelávacieho procesu. Ich obsah a rozsah schvaľuje riaditeľ školy v súlade s učebným plánom. Pripravuje a vedie ich učiteľ, vyučovací predmet najviac súvisí s obsahom exkurzie. Organizácia exkurzie musí byť v súlade so smernicami.
- 10.) Vyučujúci sú povinní dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygienické predpisy a ochrany životného prostredia.
- 11.) Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik podľa výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením.

12 Vnútný systém kontroly a hodnotenia

Vnútný systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

- Hodnotenie žiakov
- Hodnotenie pedagogických zamestnancov
- Hodnotenie školy

12.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Hodnotenie vedomostí a zručností žiakov bude realizované v súlade s platnou legislatívou, metodickými pokynmi na hodnotenie a klasifikáciu. Kritéria hodnotenia sú zakomponované v učebných osnovách každého predmetu a vychádzajú z jeho špecifik. Na kontrolu a hodnotenie žiakov využívame nasledovné spôsoby:

1. Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov je vhodné uprednostňovať prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov z najnovšej problematiky.
2. Písomnou formou je vhodné kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe školského poriadku.
3. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka.
4. Preverovať úroveň samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

5. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

6. Taktiež je vhodné ohodnotiť nadpriemernú aktivitu žiaka na hodine, príp. podnetnú a prínosnú novú myšlienku žiaka.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilosti od hodnotenia správania.

Klasifikácia žiaka sa uskutočňuje podľa klasifikačného poriadku, ktorý je súčasťou školského poriadku. S týmto poriadkom sú študenti vždy oboznámení na začiatku školského roku. Klasifikácia sa uskutočňuje v súlade s platnou legislatívou:

- Metodickým pokynom č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ a Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ - Metodickým pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím. - Vnútorou smernicou na hodnotenie žiakov.

Nasledujúce pravidlá platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

- Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
- Znamka z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
- Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
- Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.

Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne:

- sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác
- analýzou výsledkov rôznych činností žiakov
- konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickými a sociálnymi pracovníkmi
- Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
- Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
- Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.

Klasifikácia je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Po prerokovaní v pedagogickej rade riaditeľ školy určil predmety, ktoré sa nebudú klasifikovať: výchovné predmety, komunikáciu a pohybovú kultúru neklasifikujeme na 1. stupni ZŠ. Na 2. stupni neklasifikujeme etickú a náboženskú výchovu. Predmety v ktorých žiak nebol hodnotený, sa vyjadrujú slovom absolvoval, ak bol žiak na vyučovaní aktívny alebo ak bol na hodine, hoci nemohol z nejakých dôvodov pracovať. Podľa požiadaviek pedagógov sa bude naďalej používať aj slovo neabsolvoval, ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované činnosti a predmetu sa ospravedlnene nezúčastňoval, v takom prípade celkovo prospel. Žiak, ktorý na vyučovacej hodine nepracoval ani na podnet učiteľa, je hodnotený slovom neabsolvoval, v takomto prípade jeho celkové hodnotenie je neprospel.

Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa výkonnostných kritérií.

Stupne prospechu a celkový prospech

Prospech žiaka je v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný týmito stupňami:

- 1 – výborný
- 2 – chválitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatočný
- 5 – nedostatočný

Percentuálne hodnotenie vedomostí

100-90% 1

89-75%.....2

74-50% 3

49-25%.....4

24-0% 5

10/

Správanie žiaka je klasifikované týmito stupňami:

- 1 – veľmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – menej uspokojivé
- 4 – neuspokojivé

Celkové hodnotenie žiaka :

- Žiaci prvého ročníka sa na vysvedčení vyjadria jedným zo slov prospel / neprospel
- žiaci druhého ročníka až deviateho ročníka môžu získať jedno z týchto celkových hodnotení:
  - prospel s vyznamenaním,
  - prospel veľmi dobre,
  - prospel,
  - neprospel.

Jednotlivé stupne celkového hodnotenia sa vypočítajú priemerom znáмок alebo slovných hodnotení z povinných predmetov a hodnotením správania.

12.2 Vnútny systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Systém hodnotenia zamestnancov na našej škole je v princípe otvorený. Hodnotenie zamestnancov sa bude uskutočňovať podľa nových navrhnutých kritérií vo vzťahu k edukačnému procesu, vo vzťahu k žiakovi a vo vzťahu k sebarozvoju učiteľa. Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladať na bodovom hodnotení. Body sa budú prideliť na základe nižšie uvedených schválených kritérií. Hlavným trendom v systéme hodnotenia je viesť vyučujúcich k sebahodnoteniu na základe stanovovaných kritérií a ich kontroly.

Body sa budú prideliť na základe:

- pozorovania (hospitácie)
- rozhovoru
- výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (žiacke súťaže, didaktické testy zadane naraz vo všetkých paralelných triedach a pod.)
- hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod. hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.

Kritériá hodnotenia učiteľa vo vzťahu k žiakom

- vie diagnostikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiakov,
- vie motivovať žiakov k učeniu,
- rozvíja vyššie úrovne poznávania žiakov, logické myslenie, kritické myslenie, analýzu, tvorivosť,

- rozvíja personálne zručnosti žiakov (samostatnosť, zodpovednosť, sebadôveru, sebahodnotenie, sebaúctu, sebamotiváciu...),
- rozvíja sociálne zručnosti žiakov (spoluprácu a kooperáciu, empatiu, vzájomnú pomoc, komunikáciu...)
- pristupuje k žiakom individuálne, pomáha žiakom so špeciálnymi potrebami,
- rešpektuje názory žiakov, podporuje ich vyjadrovanie.

Kritériá hodnotenia učiteľa vo vzťahu k edukačnému procesu

- vie určiť edukačné ciele vo väzbe na učebné osnovy,
- vie určiť učebné ciele orientované na žiaka,
- vie vybrať obsah edukácie, metódy, formy a ostatné prostriedky edukácie v nadväznosti na zvolené ciele,
- využíva zážitkové učenie, kooperatívne učenie a iné formy sociálneho učenia, dodržiava pravidlá hodnotenia žiakov, priebežne hodnotí snahu, výkon a pokrok žiaka,
- vie určiť kritériá hodnotenia a sumatívne hodnotiť žiaka,
- vytvára dobrú klímu v triede,
- vie riešiť konflikty v triede,
- je žiakmi akceptovaný, má prirodzenú autoritu.

Kritériá hodnotenia učiteľa vo vzťahu k sebarozvoju

- dokáže hodnotiť a reflektovať svoj výchovno-vzdelávací proces a vlastné správanie,
- pozná svoje silné a slabé stránky,
- darí sa mu efektívne komunikovať s rodičmi žiakov, vie komunikovať s inými organizáciami a okolím školy,
- dokáže plánovať svoj profesijný rast,
- absolvuje rôzne formy kontinuálneho profesijného vzdelávania s cieľom zlepšovať edukáciu
- dokáže nové vedomosti a zručnosti v škole implementovať prostredníctvom metodického združenia alebo predmetovej komisie, □ využíva IKT v profesijnom rozvoji a v edukácii,
- vie pracovať v tíme,
- podieľa sa na zavádzaní zmien alebo inovácií v škole,
- podieľa sa na tvorbe alebo realizácii projektov.

Kritériá hodnotenia učiteľa vo vzťahu k normám a pracovnému správaniu

- vedie správne pedagogickú dokumentáciu,
- dodržiava zákonník práce, vnútorný pracovný poriadok školy, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, pracovný čas ...,
- zúčastňuje sa pracovných a pedagogických porád,
- podieľa sa na organizovaní a realizácii aktivít po vyučovaní (krúžky, akademie, vystúpenia, ...),
- dosahuje dobré výsledky so žiakmi v súťažiach a olympiádach.

Škola v súlade so zákonnými predpismi aplikuje každoročné hodnotenie pedagogických zamestnancov a vydáva svojim zamestnancom písomné hodnotenie ich práce.

Hodnotenie vykonávajú priami nadriadení pedagogických zamestnancov na základe pracovných výkonov, podkladov od samotných zamestnancov a od vedúcich predmetových komisií.

12.3 Hodnotenie školy

Ciele hodnotenia:

- spätná väzba pre rodičov a žiakov
- informácia o úspešnosti pedagogického pôsobenia
- ukazovateľ úspešnosti školy v konkurenčnom prostredí

Formy hodnotenia:

- zisťovanie dosiahnutia stanovených cieľov
- hodnotenie úrovne stavu,
- analýza súvislostí a okolností, ktoré privodili výsledný stav,
- skúmanie perspektívnych efektívnych okolností

Vlastné hodnotenie školy

V ŠkVP budeme pri hodnotení školy monitorovať:

- úroveň získaných vedomostí a zručností žiakov

- schopnosť vyhľadávať informácie z rozličných zdrojov a ich aplikáciu
- úroveň jazykovej pripravenosti žiakov
- schopnosť využívať environmentálne princípy v bežnom živote
- úroveň výkonov v oblasti športovej prípravy
- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami
- projektovú činnosť
- materiálno – technické zabezpečenie školy (jazykové laboratória, multimediálne učebne a učebňa informatiky)
- riadiacu činnosť na rôznych stupňoch (vedúci predmetových komisií, koordinátorská činnosť, management školy)

Škola sa bude pravidelne zaoberať analýzou dosahovaných výsledkov, návrhmi a opatreniami.

Kritériá hodnotenia:

- merateľné výsledky žiakov
- spokojnosť aktérov výchovnovzdelávacieho procesu
- stav napĺňania koncepčných zámerov
- úspešnosť uchádzačov na stredných školách

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy budú:

- SWOT analýza
- analýza úspešnosti školy v súťažiach (počet účastníkov a úspešnosť, umiestnenia žiakov v medziškolských meraniach)
- analýza výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov (prostredníctvom pedagogických porád)
- stupeň atraktívnosti mimo vyučovacích činností školy pre žiakov (účasť, kvalita činností)
- prieskum očakávaní a analýza návrhov

Na základe skúseností a analýzy realizovania ŠkVP budeme postupne využívať aj iné nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy.

13 Spolupráca s rodičmi a s inými subjektmi, medzinárodná spolupráca

Spolupráca s rodičmi je na veľmi dobrej úrovni. Rodičovské združenie našej školy je ochotní škole pomôcť vo všetkých smeroch, ktoré finančne podporuje aktivity žiakov – školu v prírode, exkurzie, školské výlety, dopĺňanie knižničného fondu do žiackej knižnice, organizácia Dňa detí a pod. Výborná je spolupráca s CPPP v Hurbanove, ktorá nám vždy ochotne vychádza v ústrety pri návrhu pomoci žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

V škole je poradný orgán riaditeľa školy Rada rodičov, v ktorom sú volení zástupcovia rodičov I. a II. stupňa. V priebehu školského roka je 1 krát celoškolské plenárne rodičovské združenie a najmenej 4 krát triedne rodičovského združenie.

Na škole je v zmysle zákona ďalším poradným orgánom je rada školy. Rada školy zasadá najmenej 4 krát do roka. Na svoje zasadnutia pravidelne pozýva aj riaditeľa školy.

Veľmi nápomocná je spolupráca zriaďovateľom a samosprávou Obce Mužla. Hodnotí výsledky školy, prijíma Školský vzdelávací program a podporuje ciele a plány ZŠ poradnou činnosťou aj finančnou podporou.

Veľmi dobrá je spolupráca s materskou školou v Mužle a v Obide. Často ich pozývame na kultúrne podujatia na spoločný športový deň. Spolupráca so školami z okolitých obcí je tiež na dobrej úrovni. Stretneme sa na športových a kultúrnych podujatiach.

Dobrá je Spolupráca so Súkromnou Základnou Umeleckou Školou Katariny Pappovou – Papp Katalin Magán Művészeti Alapiskola – sídlo je tiež v budove ZŠ v oblasti tradičných a klasických umení.

Veľmi dobrá je spolupráca s miestnymi hromadnými organizáciami Obce Mužla, v ktorej škola napreduje aj v ďalšom období

Spolupráca s nadáciou „Cseperedő“ – v oblasti zabezpečenia programu „Ringató“ v oblasti hudobnej výchovy pre deti v predškolskom veku.

13.1 Medzinárodná spolupráca s organizáciami

Spolupráca s organizáciou Hagymányok Háza Budapest v oblasti aplikácie zabezpečenia programu zamierenú na tradičnú ľudovú kultúru.

Spolupráca s družobnou školou Kernstok Károly Általános Iskola, Nyergesújfalu v oblasti kultúry a športu na spoločných podujatiach.

Spolupráca s družobné školou József Attila Általános Iskola, Balatonszárszó v oblasti kultúry a športu na spoločných podujatiach a výmena žiakov počas letných prázdnin.

Spolupráca s družobné školou v Poľsku: Szkoły Podstawową nr 20 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków w Tarnowie v oblasti kultúry a športu na spoločných podujatiach, výmeny žiakov a učiteľov.

14 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Jedným z pilierov zamerania našej školy je individualizácia vzdelávania. Chceme byť školou, ktorá je otvorená pre žiakov s rozličnými vzdelávacími potrebami, školou prispôbenou potrebám a schopnostiam žiakov – teda i žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami . Na individuálnej úrovni každého integrovaného žiaka im poskytneme zabezpečenie špeciálno-pedagogických potrieb. Skupina detí, ktorá vyžaduje našu pozornosť v celom procese výchovy a vzdelávania, sú deti zdravotne znevýhodnené, žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V prípade, ak učiteľ zistí u žiaka prejavy, ktoré by mohli byť spôsobené špecifickou poruchou učenia alebo iným hendikepom, informuje o svojom zistení psychológa školy a zákonného zástupcu žiaka. So súhlasom zákonného zástupcu sa posielajú žiaci na odborné pedagogicko-psychologické vyšetrenie. Na jeho základe vypracujeme individuálny vzdelávací plán, podľa ktorého pracujeme v priebehu školského roka. Pri jeho vypracovaní je pre nás dôležité zosúladiť učebný plán, učebné osnovy, vyučovacie ciele, metódy a postupy, špeciálnopedagogický servis a učebné pomôcky. Učebný plán obsahuje konkrétne spôsoby redukácie, spôsob hodnotenia, meno zodpovedného pedagóga. S plánom oboznamujeme i zákonného zástupcu, ktorý ho podpisuje. Výchova a vzdelávanie týchto žiakov prebieha v bežnej triede spolu s ostatnými žiakmi. Žiaci sa v pravidelných časových intervaloch stretávajú so školským špeciálnym pedagógom, ktorý sleduje ich vývin a podľa potreby im poskytuje špeciálno-pedagogickú pomoc. Školský špeciálny pedagóg má vlastnú miestnosť vhodne zariadenú a vybavenú pre prácu s týmito žiakmi. V procese vyučovania poskytuje žiakom individuálne špeciálnopedagogické služby, podieľa sa na vypracovaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho plánu. Poskytuje konzultácie učiteľom školy ako aj rodičom dieťaťa, podľa potreby spolupracuje s poradenskými inštitúciami a odbornými lekármi. Pomoc počas vzdelávania žiakov ŠVVP zabezpečujú aj traja asistenti učiteľa.

14.1 Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou) sa definuje ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti. Spôsobuje sociálno-kultúrnu depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami. Špeciálne edukačné potreby dieťaťa sú požiadavky na špeciálne usporiadanie podmienok, organizácie a

realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre žiaka rodina :

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- v ktorej aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- vytvárame atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí,
- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňujeme atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- zabezpečujeme pomoc pri realizácii výletov, exkurzií, aby sa dieťa mohlo takýchto aktivít zúčastňovať

14.2 Zásady vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Pri výchove a vzdelávaní aktívne spolupracujeme s rodičom a odbornými pracoviskami:

- centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie špeciálne pedagogickopsychologické centrá, detskí lekári.

So žiakmi pracujeme podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho plánu – ďalej IVVP:

- uplatňujeme individuálny prístup,
- dbáme na iné pracovné tempo žiakov,
- striedame pracovné náplne,
- odstraňujeme rušivé momenty pri práci,
- žiaci používajú kompenzačné pomôcky,
- zaradujeme činnosti, pri ktorých očakávame úspech žiaka,
- chválime žiaka za každý i malý úspech, pozitívne ho motivujeme,
- spolupracujeme na jednotnom prístupe všetkých pedagógov,
- pri hodnotení zohľadňujeme druh, stupeň a mieru postihnutia.

Na škole pracuje školský psychológ. Výborná je spolupráca s ČŠPP v Hurbanove a s ČŠPP Nové Zámky a CPPPaP Nové Zámky. Školský psychológ a pedagogickí pracovníci sú v úzkom kontakte s CPPPaP a s ČŠPP. Materiálne zabezpečenie pre vzdelávanie týchto žiakov je veľmi dobré. Využívame aj učebnice pre špeciálne základné školy.

14.2.1 Rozvíjanie dielčích funkcií

Od 1. ročníka základnej školy sa používa školská metodika, pričom horná veková hranica použitia tejto metodiky nie je ohraničená. Metodiku vyvinula rakúska klinická psychologička a psychoterapeutka Univ. Doz. Dr. Brigitte Sindelar. Je určená na zachytenie a nápravu čiastkových vývinových deficitov v spracovávaní informácií. Podľa Brigitte Sindelar je komplexný výkon v písaní a čítaní výsledkom prepojenia čiastkových procesov spracovávania informácií. Brigitte Sindelar sa v metodikách pre školský vek zameriava na sledovanie:

- schopnosti dieťaťa zamerať sa na dôležité informácie, (schopnosť diferenciacie figúry a pozadia, zameranie pozornosti)
- schopnosť rozlišovať veci podobné od vecí totožných, analyzovať celok na časti, (schopnosti vizuálnej a auditívnej diferenciacie a členenia ako funkcie vnímania)
- schopnosť spojiť videný obraz s počutým slovom (potrebné k naučeniu sa písmen), (funkcia intermodálneho kódovania)
- schopnosť uchovať si videnú a počutú informáciu v krátkodobej i dlhodobej pamäti, (schopnosť optickej, akustickej a intermodálnej krátkodobej a dlhodobej pamäti)
- schopnosť správne vnímať a pochopiť javy a skutočnosti tak, ako nasledujú po sebe a tak plánovať a koordinovať svoje správanie, (funkcia seriality)

- schopnosť orientovať sa na vlastnom tele a v priestore, vnímať priestorové vzťahy medzi predmetmi a javmi; (schopnosť vnímania telesnej schémy, priestorová orientácia)

Na základe vykonania jednotlivých úloh v diagnostike, získame individuálny profil dieťaťa, ktorý upozorňuje na silné a slabé stránky základných kognitívnych funkcií. Samotná diagnostická metóda na zisťovanie deficitov v čiastkových funkciách nie je testovou metódou vo vlastnom slova zmysle, ale nástrojom k dôkladnému cielenému pozorovaniu dieťaťa. Cieľom testovej metódy je stanovenie individuálneho, špecifického plánu nápravy dieťaťa s deficitom čiastkových funkcií.

14.3 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Intelektovým nadaním žiakov sa rozumie vysoko nadpriemerne rozvinuté poznávacie schopnosti so schopnosťami pre vysoké výkony v jednej alebo viacerých intelektových oblastiach. Výchova a vzdelávanie týchto detí a žiakov si vyžaduje špecifický prístup, metódy, formy i obsah.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania sa kladie dôraz na harmonický osobnostný vývin nadaných žiakov, ich emocionálne charakteristiky i sociálne vzťahy.

Individuálne podmienky pre rozvíjanie nadania žiakov vytvárame tým, že im umožňujeme

- vzdelávať sa v predmetoch vzdelávacieho programu školy
- uplatňovať špecifické výchovné a vzdelávacie metódy a organizačné formy vyučovania
- rozšírené vyučovanie predmetov, v ktorých prejavujú nadanie
- získať príslušný stupeň vzdelania poskytovaného školou žiakovi
- vzdelávať sa podľa individuálneho vzdelávacieho plánu.

14.4 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s VJM

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre 1.-4. ročník primárneho vzdelávania s vyučovacím jazykom maďarským platný od 1.9.2016

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Primárne vzdelávanie									
		1. ročník		2. ročník		3. ročník		4. ročník		Σ ŠVP	ŠkVP
		ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP		
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a slovenská literatúra					3	3	3	3	6	6
	maďarský jazyk a literatúra	8	8	8	8	5	5	5	5	26	26
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	3	4	4	4	4	4	4	15	15
	informatika										
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1	1	1			3	3
	fyzika										
	chémia										
	biológia										
Človek a spoločnosť	vlastiveda							2	2	2	2
	dejepis										
	geografia										
	občianska náuka										
Človek a hodnoty	etická/náboženská výchova										
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	2	2	3	3	4	4	13	13
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	8	8
	základ	18		19		20		22		79	
	voliteľné (disponibilné) hodiny	4		4		4		3		15	
	spolu	22		23		24		25		94	

V školskom roku 2019/2020 nemáme žiaka s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia v roč. 1-4.

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre 5.-9. ročník primárneho vzdelávania s vyučovacím jazykom maďarským

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Primárne vzdelávanie											
		5. ročník		6. ročník		7. ročník		8. ročník		9. ročník		Σ ŠVP	ŠkVP
		ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP	ŠVP	ŠkVP		
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a slovenská literatúra	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	18	18
	maďarský jazyk a literatúra	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	20	20
	anglický jazyk	0	3	0	2	0	1	0	1	0	1	0	8
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	20	20
	informatika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5
Človek a príroda	vecné učenie											0	0
	fyzika					1	1	1	1	1	1	3	3
	chémia									1	1	1	1
	biológia					1	1	1	1	1	1	3	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda	2	2	3	3							5	5
	dejepis					1	1	1	1	1	1	3	3
	geografia					1	1	1	1	1	1	3	3
	občianska náuka					1	1	1	1	1	1	3	3
Človek a hodnoty	etická/náboženská výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	20	20
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	10	10
	základ	23		24		27		27		28		129	137
	voliteľné (dostupné) hodiny	3		2		1		1		1		8	
	spolu	26		26		28		28		29		137	137

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

Poznámky:

1.Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.

2.Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu.

3.V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom asistenta, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.

4.V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom 6 žiakov. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.5.

V5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.

6.Vyučovací predmet ANJ sa vyučuje spolu s ostatnými žiakmi v skupine. Do vysvedčenia sa zapíše absolvoval/a.

7.Voliteľné hodiny sa využili na možnosť zvyšovania úrovne vzdelávania a na podporovanie návyku zdravého životného štýlu.

5. ročníku 3 hodiny sa využili na zvyšovanie úrovne vyučovania ANJ

6. ročníku 1 hodina sa využila na zvyšovanie úrovne vyučovania ANJ

7. ročníku 1 hodina sa využila na zvyšovanie úrovne vyučovania ANJ

8. ročníku 1 hodina sa využila na zvyšovanie úrovne vyučovania ANJ

9. ročníku 1 hodina sa využila na zvyšovanie úrovne vyučovania ANJ

8.Na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry (u žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom maďarským) triedu delíme.

9. V školskom roku 2019/2020 máme žiakov v ročníkoch 5,7, 8 a 9. roč.

14.5 Rámcový učebný plán pre žiakov s vývinovými poruchami učenia pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie s VJM

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Primárne vzdelávanie									
		1. ročník		2. ročník		3. ročník		4. ročník		Σ iŠVP	ŠkVP
		iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP		
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a slovenská literatúra	4	4	5	5	4	4	4	4	17	17
	maďarský jazyk a literatúra	5	5	5	5	4	4	4	4	18	18
	anglický jazyk					3	3	3	3	6	6
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	16	16
	informatika					1	1	1	1	2	2
Človek a príroda	prvouka	1	1	2	2					3	3
	prírodoveda					1	1	1	1	3	3
	fyzika										
	chémia										
	biológia										
Človek a spoločnosť	vlastiveda					1	1	1	1	2	2
	dejepis										
	geografia										
	občianska náuka										
Človek a hodnoty	etická/náboženská výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie					1	1	1	1	2	2
	technika										
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4
	hudobná výchova			1	1	1	1	1	1	3	3
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	3	8	9
Špeciálno-pedagogická podpora	rozvíjanie špecifických funkcií	1	1	1	1	1	1	1	1		
	individuálna logopedická intervencia	2	2	2	2	2	2	2	2		
	základ	23		23		26		28		100	
	voliteľné (disponibilné) hodiny	1		1		1		1		4	
	spolu	24		24		27		29		104	104

Žiak s VPU vzdelávaný v školskej integrácii v škole s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny postupuje podľa IVP s prihladením na vzdelávací program pre žiakov s VPU. Voliteľné hodiny sa využili na zvýšenie na posilnenie vyučovacích hodín.

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Primárne vzdelávanie											
		5. ročník		6. ročník		7. ročník		8. ročník		9. ročník		Σ iŠVP	ŠkVP
		iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP	iŠVP	ŠkVP		
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a slovenská literatúra	4	4	4	4	4	4	4	5	5	6	21	23
	maďarský jazyk a literatúra	4	5	4	5	4	5	4	4	5	5	21	24
	anglický jazyk	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	15	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	20	21
	informatika	1	1	1	1	1	1	1	1			4	4
Človek a príroda	prvouka												
	prírodoveda												
	fyzika			2	2	1	1	2	2	1	1	6	6
	chémia									1	1	1	1
	biológia					2	2	1	1	1	1	4	7
Človek a spoločnosť	vlastiveda												
	dejepis	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	6	6
	geografia	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	6	6
	občianska náuka			1	1	1	1	1	1	1	1	4	4
Človek a hodnoty	etická/náboženská výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie												
	technika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1			4	4
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	10	15
Špeciálno-pedagogická podpora	rozvíjanie špecifických funkcií	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
	individuálna logopedická intervencia	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1		
	základ	27		27		28		29		27		138	
	voliteľné (disponibilné) hodiny	2		2		2		2		3		11	
	spolu	29		29		30		31		30		149	149

15 Prílohy – Učebné osnovy ISCED I, ISCED 2

Vypracované učebné osnovy jednotlivých predmetov vychádzajú z učebných osnov štátneho vzdelávacieho programu pre primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie, ktoré dopĺňajú voliteľné predmety, dotované z dotácie pre voliteľné hodiny. Osnovy jednotlivých predmetov sú uvádzané samostatne.